

Monitor Binnenstad Autoluw

Meting drie, oktober 2005

DHV

concept november 2005

Monitor Binnenstad Autoluw

Meting drie, oktober 2005

DHV

dossier X2609-01.001

registratienummer RO-SE20050472

versie 1

concept november 2005

© DHV Ruimte en Mobiliteit BV

Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van DHV Ruimte en Mobiliteit BV, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitssysteem van DHV Ruimte en Mobiliteit BV is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001.

INHOUD	BLAD
1 CONCLUSIES	4
2 INLEIDING	6
2.1 Doel van de monitor	6
2.2 Onderzoeksaanpak	6
3 DE BINNENSTAD VAN DELFT	10
3.1 Ruimtelijke context	10
3.2 Winkelgebieden en winkelaanbod	10
3.3 Ontwikkelingen in de branchering	13
3.4 Ontwikkelingen in de filialisering	15
3.5 De verkeers- en parkeersituatie	15
3.5.1 Autoluwe binnenstad	15
3.5.2 Parkeerbezetting	17
3.5.3 Openbaar vervoer en fiets	17
3.6 Toerisme, cultuur en horeca	18
4 ECONOMISCH FUNCTIONEREN DELFT-BINNENSTAD	21
4.1 Indicatoren voor het beoordelen van het economisch functioneren	21
4.2 Draagvlak	21
4.2.1 Samenstelling en spreiding van de bevolking	22
4.3 Winkelaanbod regio	22
4.4 De kooporiëntatie	23
4.5 Economisch functioneren tot en met 2004	24
4.6 Indicaties economisch functioneren 2005	25
5 BINNENSTADBEZOEK: VERANDERINGEN IN GEDRAG EN OORDEEL	27
5.1 Het aantal bezoekers aan de binnenstad	27
5.2 Profiel bezoekers	27
5.2.1 Herkomst respondenten	27
5.3 Bezoekmotief	28
5.4 Keuze van vervoer	28
5.5 Bezoek aan oude binnenstad en deelgebied In de Veste/Zuidpoort	30
5.6 Koop- en bestedingsgedrag	31
5.6.1 Oordeel over binnenstad	34
5.6.2 Delft Internet Panel: beoordeling binnenstad	38
6 COLOFON	40
BIJLAGE 1 CONSUMENT EN GEBRUIK VOORZIENINGEN BINNENSTAD, ONDERZOEKSVERANTWOORDING	41
BIJLAGE 2 WINKEL- EN VOORZIENINGENAANBOD	44
BIJLAGE 3 OV-STATISTIEKEN EN FIETSGBEGRUIK	48

BIJLAGE 4: OVERIGE TABELLEN	50
BIJLAGE 5 PASSANTENTELLING DELFT-CENTRUM 2005 – LOCATUS	52
BIJLAGE 6: ENQUETE	55

1 CONCLUSIES

- In de binnenstad van Delft is sinds 2001 een tweetal typen maatregelen doorgevoerd, het eerste type heeft betrekking op het ingrijpen op de verkeers- en parkeersituatie, het tweede type op de aard en omvang van het aanbod aan detailhandelsvoorzieningen en bioscoopvoorzieningen (door de realisatie van het Zuidpoortgebied, inclusief parkeergarage).
- Van beide typen maatregelen kan zonder meer gesteld worden dat ze door alle categorieën bezoekers van de binnenstad van Delft als een verbetering gezien worden ten opzichte van de situatie voordien. Hetzelfde geldt ook voor de bewoners van Delft in het algemeen, zo blijkt uit de cijfers van het DIP. De hoogte van de parkeertarieven wordt als enig minpunt ervaren.
- Ook al zijn de maatregelen als succesvol te bestempelen, wil dat niet zeggen dat er geen sprake zou zijn van nog blijvende structurele problemen. Deze problemen manifesteren zich met name door een niet optimaal functioneren van de detailhandel in de niet-dagelijkse goederen in de binnenstad. Op basis van de kooporiëntatiemetingen in 1999 en 2004 valt te constateren dat de vloerproductiviteit in de periode 2000 - 2004 gedaald is met 13%, terwijl landelijk sprake was van een achteruitgang van 5%. Dit is een gevolg van een combinatie van teruglopende kooporiëntatie van de Delftse bevolking op de binnenstad voor de niet-dagelijkse goederen in deze periode en een teruglopend bestedingsniveau in deze sector in het algemeen. De sterke toename van het detailhandelsaanbod in de regio in de genoemde periode (zie hieronder) is een belangrijke verklaring voor de verminderde oriëntatie van de Delftenaren op de binnenstad in de niet-dagelijkse sector.
- De situatie in de dagelijkse goederensector is daarentegen rooskleurig. Hier is sprake van een stabiele oriëntatie van zowel de Delftenaren als regiobezoekers op het stadscentrum, bij een lichte toename van het bestedingsniveau. De vloerproductiviteit is in deze sector dan ook toegenomen.
- Er zijn geen duidelijke indicaties dat de situatie in 2005 ten opzichte van 2004 voor wat betreft de niet-dagelijkse goederensector verbeterd is. De bezoekerstellingen indiceren een verdere teruggang in het aantal bezoekers aan de binnenstad¹. Er is ook een verdere teruggang in de hoogte van de gemiddelde bestede bedragen in deze sector, maar anderzijds is de betekenis van de binnenstad als koopgebied wel wat toegenomen bij bezoekers en komt men iets vaker in de oude binnenstad.
- Door de sterke groei van het detailhandelsaanbod in de regio (Delft/Westland +37%, Rijswijk In de Boogaard +14%, Pijnacker-centrum bijna + 100%) is de kooporiëntatie van Delftenaren op het eigen stadscentrum voor wat betreft de niet-dagelijkse goederen de afgelopen jaren gedaald, ten gunste van winkelgebieden in de omgeving. De opening van Zuidpoort heeft vooralsnog een te bescheiden effect (per saldo 4% meer bezoek aan de oude binnenstad dan voor opening) om deze negatieve ontwikkeling te keren. Wel is te zien dat omgekeerd voor regiobezoekers Delft als aankoopplaats in betekenis is toegenomen. De extra koopkachttoevloeiing compenseert de daling van de bestedingen door eigen inwoners echter niet. Overigens geldt dat het Zuidpoortgebied op het moment van onderzoek nog niet af was. De synergie tussen Zuidpoortgebied en de oude

¹ De bezoekcijfers zijn indicatief. Er kunnen derhalve geen cijfermatige conclusies worden getrokken over de kwantitatieve verschillen tussen de jaren.

binnenstad zal naar verwachting na voltooiing nog verder toenemen. Tot aanbeveling strekt de uiteindelijke effecten van het Zuidpoortgebied na voltooiing te evalueren.

- De binnenstad van Delft blijft in vergelijking met referentiesteden ook na de opening van Zuidpoort qua detailhandelsaanbod nog wat achter, met name in de modische branches. Juist deze branches zijn voor het attractieniveau van de binnenstad en daarmee voor de kooporiëntatie van de inwoners op het centrum van groot belang. De positie van Delft tussen met name Den Haag en Rotterdam is mede bepalend voor het beperktere aanbod.
- Hoewel de situatie in het gebied In de Veste/Zuidpoort zich nog niet zuiver laat beoordelen omdat de bouwwerkzaamheden rond Zuidpoort nog niet zijn afgerond, blijkt dat de waardering voor het deelgebied In de Veste/Zuidpoort significant lager scoort dan voor de oude binnenstad. Uitzondering is de parkeersituatie: de parkeergarage Zuidpoort blijkt een groot succes en wordt (zeer) positief beoordeeld.
- Bovenstaande punten beschouwend leidt dat tot de conclusie dat (het zuidelijke deel van) de binnenstad nog verdere versterking nodig heeft. Een zorgvuldige analyse van met name het aanbod in de modische branches kan ertoe leiden dat verdere investeringen in dit gebied in deze branches plaats kunnen vinden. Dit uiteraard binnen de mogelijkheden van de distributieve ruimte in de regio. In elk geval lijkt het verstandig prioriteit te geven aan investeringsinitiatieven in de binnenstad voor zover het de modische branches betreft, boven locaties elders in Delft. Ook de horecavoorzieningen verdienen in dit deel van de binnenstad verbetering, afgaand op de beoordeling van de consumenten.

2 INLEIDING

2.1 Doel van de monitor

Sinds 2000 is in fasen in Delft een parkeer- en verkeersbeleid ingevoerd. Dit met het oogmerk de kwaliteit van de binnenstad voor bewoners en bezoekers te verbeteren en het economisch functioneren van de binnenstad te bevorderen. De belangrijkste elementen van het parkeer- en verkeersbeleid zijn het autoluw maken van de binnenstad, de herinrichting van de Markt en het verplaatsen van het parkeren naar de randen van de binnenstad, deels in parkeergarages. Het effect van de maatregelen op de beleving van de bewoners en bezoekers van Delft is aan de hand van een aantal opeenvolgende metingen (monitoring) geëvalueerd. In november 2000, ruim voor de invoering van de eerste fase, is de referentiesituatie in een zogenaamde nulmeting² in beeld gebracht. Eind 2001, na de eerste parkeermaatregelen, is een eerste effectmeting³ uitgevoerd. De fysieke afsluiting van het autoluwe gebied was toen nog niet operationeel. Eind 2002, na de daadwerkelijke fysieke afsluiting van het autoluwe gebied, is de 'één-plus-meting' uitgevoerd. In het najaar van 2003 is de 'tweemeting' uitgevoerd.

De voorliggende rapportage heeft betrekking op de derde meting na de fysieke afsluiting van het autoluwe gebied en het is de vijfde maal dat op vergelijkbare wijze onderzoek is gedaan onder bezoekers van de binnenstad. Deze meting is uitgevoerd na opening van het Zuidpoortgebied, waar onder andere 14.500 m² aan bvo winkelvoorzieningen, een bioscoopcomplex met 7 zalen en een parkeergarage met 840 plaatsen zijn voorzien. Op het moment van uitvoering van het onderzoek was een deel van het complex nog niet gereed. Van het winkelareaal was ruim 7.400 m² winkelvloeroppervlak geopend, evenals de parkeergarage. Het bioscoopcomplex was nog niet geopend.

2.2 Onderzoeksaanpak

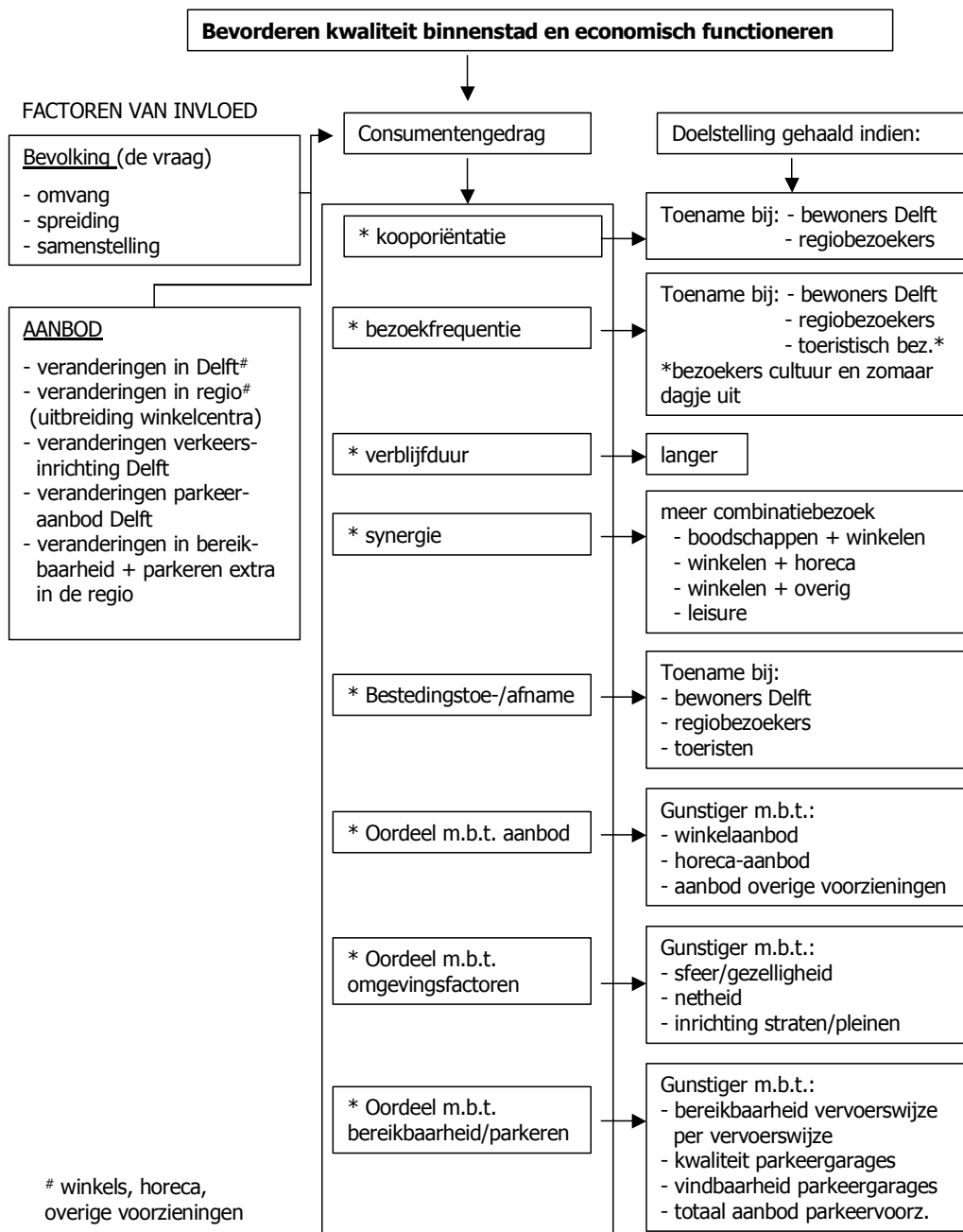
Belangrijkste onderdeel van de monitor is het meten van de reactie van de bezoekers van de binnenstad op de veranderde omstandigheden na invoering van de uiteenlopende maatregelen in verkeer, parkeren en aanbod aan voorzieningen. Dit is elke keer gebeurd door de bezoekers van de binnenstad te enquêteren. Daarnaast zijn (statistische) gegevens bestudeerd met betrekking tot veranderingen in het aanbod aan winkels, horeca en overige voorzieningen, kooporiëntatiegegevens, bezoekcijfers aan toeristisch belangrijke voorzieningen (musea e.d.) en statistieken met betrekking tot het gebruik van de parkeervoorzieningen, het openbaar vervoer en de fiets. De bezoekersenquête is in 2005 gehouden op vrijdag 7 oktober 2005 overdag en 's avonds (koopavond) en op zaterdag, conform de aanpak in de voorgaande jaren. Een beschrijving van de onderzoeksaanpak is te vinden in bijlage 1.

Vanuit oogpunt van vergelijkbaarheid is voor wat betreft de enquête onder bezoekers van de binnenstad zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij voorgaande enquêtes. Deels is de enquête aangepast/uitgebreid om de impact van de recente opening van het Zuidpoortgebied goed in beeld te kunnen brengen. De opening van het Zuidpoortgebied heeft immers naar alle waarschijnlijkheid een invloed die verder gaat dan alleen het toevoegen van parkeermogelijkheden en het creëren van een groter voetgangersgebied.

² Stichting Centrummanagement Delft, Monitor Binnenstad Autoluw Nulmeting 2000, BRO, Vught, mei 2001.

³ Stichting Centrummanagement Delft, Monitor Binnenstad Autoluw, Eénmeting 2001, BRO, Vught, maart 2002

Onderstaand analyseschema geeft aan op welke wijze de veranderingen in de binnenstad geëvalueerd worden in het licht van de centrale doelstellingen die aan de maatregelen ten grondslag liggen. betreft de enquête onder de bezoekers van de binnenstad zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de voorgaande enquêtes.

Centraal in dit schema staat de beleving van de consument van de Delftse binnenstad als winkel- en uitgaansgebied. Het bezoek- en bestedingsgedrag in de binnenstad wordt bepaald door ontwikkelingen in het aanbod aan voorzieningen in de binnenstad, de ruimtelijke omstandigheden (bereikbaarheid, parkeren, sfeer e.d.) en de alternatieven die binnen het bereik van de consumenten (in Delft en in de regio) voorhanden zijn. Juist deze omstandigheden zijn in de afgelopen paar jaar duidelijk veranderd. Dat kan positieve en negatieve gevolgen hebben op de beleving van de bewoners en toeristische bezoekers. De veranderde beleving kan weer leiden tot een toe- of afname van het bezoek, een ander bestedingsgedrag en een ander vervoersgedrag.

3 DE BINNENSTAD VAN DELFT

3.1 Ruimtelijke context

Van alle bewaard gebleven historische binnensteden van Nederland is Delft populair onder bewoners en winkelpubliek, winkeliers en werkers, studenten en toeristen. Delft is een universiteitsstad met thans circa 96.000 inwoners, met een relatief jonge bevolking en een bijzonder aanbod van culturele voorzieningen in een historische setting met smalle straten, steegjes, grachten, pleinen en een overwegend kleinschalig winkelaanbod. In de stad spelen problemen die kenmerkend zijn voor historische binnensteden, zoals op het gebied van bereikbaarheid, parkeren en de maatvoering van de winkelunits. Daarnaast heeft Delft een regionale functie die beperkt is doordat de stad ingeklemd is tussen de grotere steden Den Haag en Rotterdam.

Het winkelareaal in de Delftse binnenstad kan ruwweg worden verdeeld in een historische kern en het winkelgebied rond "In de Veste", aan de zuidkant van de binnenstad. Dit laatste gebied dateert uit de jaren zeventig van de vorige eeuw. Daar waar in de oude stad vooral kleinschalige, gespecialiseerde detailhandel is te vinden, heeft het filiaal- en grootwinkelbedrijf zich met name in het nieuwe(re) centrumdeel geconcentreerd. Het oude deel heeft daardoor vooral een functie voor het meer toeristisch-recreatieve bezoek aan de stad; het nieuwe centrumdeel vooral voor het meer doelgericht en efficiënt winkelen voor de inwoners van Delft en de regioconsumenten. Juist in dit gebied is de winkelfunctie in 2005 verder versterkt met de realisatie van Zuidpoort. Een nieuw winkelplein vormt het centrale hart van Zuidpoort. Hier komen alle bezoekersstromen samen vanuit het overige kernwinkelgebied (via de Vestpoort, de Bastiaanpoort en vanaf het cultuurplein), van het zuidelijke deel van de stad en het openbaar vervoer (via de Zuidpoort) en vanuit de onder het plein en de winkels gelegen parkeergarage.

3.2 Winkelgebieden en winkelaanbod

De binnenstad wordt begrensd door het samenstel van het Rijn-Schiekanaal en de Wateringsevest, Phoenixstraat en Westvest. Het kernwinkelgebied is een deelgebied binnen de binnenstad bestaande uit de gebieden De Klis, De Markt, In de Stede, In de Veste en Zuidpoort. Het station en de Leeuwenhoeksingel vallen hier buiten.

De samenstelling van het detailhandelsaanbod in de binnenstad van Delft is in de periode 2000 tot 2005 gewijzigd door de komst van het Zuidpoortgebied. De in de afgelopen jaren opgetreden tendens van inkrimping van het winkelapparaat, zowel in m² als de gemiddelde winkelgrootte, is door de komst van het Zuidpoortgebied gekeerd.

In de Veste**Zuidpoort**

Het winkelareaal in de binnenstad bedraagt anno 2005 52.300 m² w.v.o. (winkelvloeroppervlak)⁴ in 350 winkelvestigingen.

Tabel 3.1 Winkelbranchering in de binnenstad, 2000 – 2005, in m² w.v.o.

	2000	2.001	2002	2.003	2005
Dagelijkse goederen					
<i>Winkelvloeroppervlak</i>	7.775	7.990	7.390	6.850	10.130 ⁵
<i>Aantal vestigingen</i>	59	61	60	57	67
<i>Gemiddeld per winkel</i>	132	131	123	120	151
Niet-dagelijkse goederen					
<i>Winkelvloeroppervlak</i>	38.225	38.495	38.450	36.570	41.951
<i>Aantal vestigingen</i>	280	291	291	291	283
<i>Gemiddeld per winkel</i>	137	132	132	126	148
Totaal	46.191	46.677	46.023	43.597	52.299

Bron: Locatus, 2005; BRO, 2003

Het overgrote deel van de winkels en de winkelruimte behoort tot de niet-dagelijkse artikelen-sector⁶ (circa 80% van het winkelvloeroppervlak). Na een periode van geleidelijke afname van het winkelvloeroppervlak in de niet-dagelijkse goederensector, is met de realisatie van Zuidpoort weer sprake van toename van het winkelareaal. Ten opzichte van 2003 is het winkeloppervlak met ruim 8.000 m² toegenomen. Dit komt neer op een toename van ongeveer 20% ten opzichte van 2003. Ten opzichte van 2000 is de toename 13%. Landelijk is er in de afgelopen 5 jaar in binnensteden sprake geweest van een toename van 10%.

De toename van het winkelaanbod in Zuidpoort betreft met vooral filiaalbedrijven met een relatief groot winkelvloeroppervlak, zoals blijkt uit tabel 3.2.

⁴ Winkelvloeroppervlak is hetzelfde als het ook wel gehanteerde begrip verkoopvloeroppervlak (v.v.o.); het is de door het publiek betreedbare winkelruimte, inclusief etalages, toonbanken en dergelijke.

⁵ De Retail Verkenner Referentieset november 2005 (Locatus) geeft een verschil met de Locatus-set van Delft, ontvangen oktober 2005 via O+S gemeente Delft, in het winkelvloeroppervlak van de dagelijkse branches (resp. 10.130 en 9098 m² wvo). Consequent is de 1^e databron aangehouden in de verdere analyse van het winkelaanbod 2005.

⁶ Dit zijn alle detailhandelsbranches met uitzondering van de branches voedings- en genotmiddelen en persoonlijke verzorging/drogisterijartikelen. Deze vallen onder de dagelijkse artikelensector.

Tabel 3.2 Winkels in Zuidpoortgebied naar branche en omvang, in m² w.v.o.

<i>Winkelnaam</i>	<i>Branche</i>	<i>m²</i>
C1000 Zuidpoort	Supermarkt	2300
Vivant	Tabak/Lect	65
Kruidvat	Drogist	460
The Lady Sting	Damesmode	582
Vila	Damesmode	90
Esprit	D&H Mode	268
Hennes & Mauritz	Modewarenh	1480
Bristol	Schoenen	940
Hessels	Schoenen	95
Xenos	Huishoud Art	605
Sport 2000	Sportzaak	490
Koos de Roos	Bloem/Plant	57
Totaal		7432

Bron: Locatus, 2005

Door de komst van de winkels van het Zuidpoortgebied is de tendens van schaalverkleining, welke speelde in de periode van 2000 –2004, gekeerd.

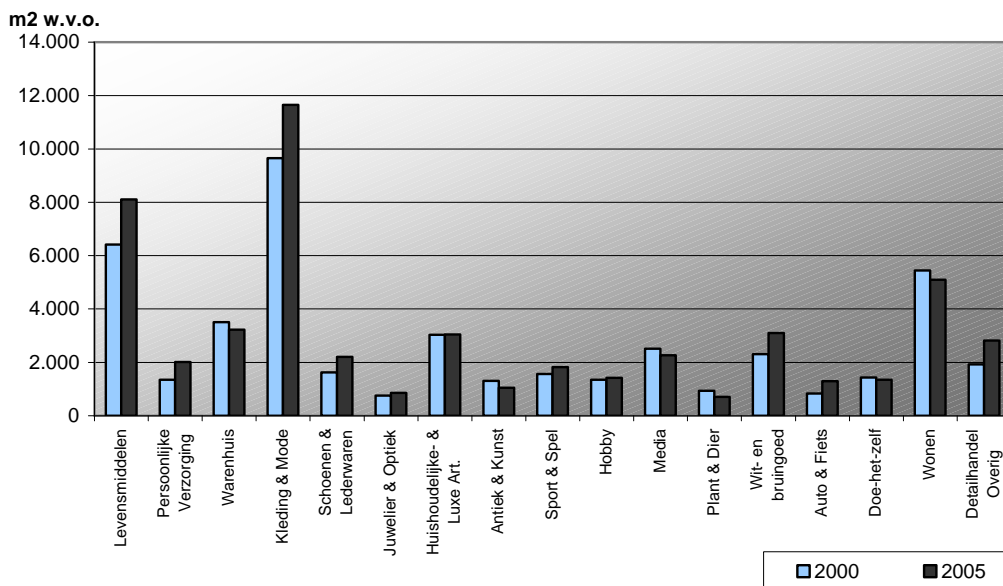
In de eerdere monitors van de Delftse binnenstad werd al geconstateerd dat het aanbod in Delft-binnenstad minder omvangrijk is dan bij naar inwonertal vergelijkbare steden. Dit geldt zowel voor het aantal winkels als het totale winkelvloeroppervlak. Ook anno 2005, na de realisatie van Zuidpoort, is het aanbod per hoofd per 1.000 inwoners in Delft-centrum (539 m² per 1000 inwoners) in de niet-dagelijkse goederensector nog altijd kleiner dan in de hoofdwinkelcentra van referentieplaatsen (695 m² per 1000 inwoners).

In de binnenstad staat 7% van de winkelpanden leeg. Dat is vergelijkbaar met de leegstand in hoofdwinkelgebieden in de Nederlandse binnensteden gemiddeld (Locatus retail handboek, 2005).

3.3 Ontwikkelingen in de branchering

Figuur 3.1 maakt de ontwikkelingen in de detailhandel naar branche sinds 2000 inzichtelijk.

Figuur 3.1 Branchering in Delft-binnenstad in het jaar 2000 en 2005

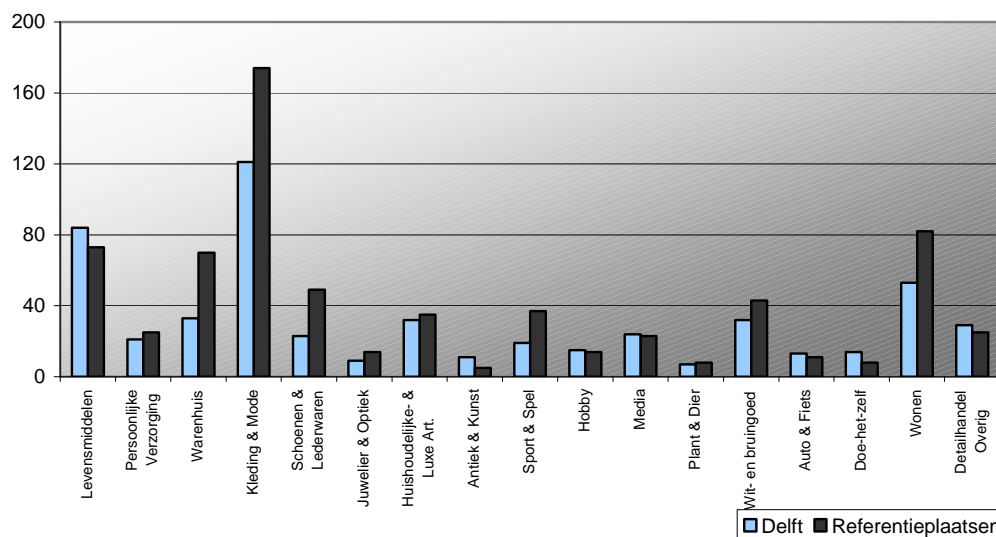
Bron: Locatus 2005; BRO, 2003

Kanttekening bij verschillen ten opzichte van het startjaar 2000 is dat een deel van de verschillen mogelijk veroorzaakt wordt door een andere meetwijze⁷. Grosso modo valt te constateren dat vooral het dagelijks winkelareaal sterk is gegroeid ten opzichte van het jaar 2000 (30%). Binnen de niet-dagelijkse sector zijn vooral de modische en schoenenbranches gegroeid (>20%), sport en spelwinkels (16%), wit- en bruingoed (34%) en het meer specialistische winkelareaal in de verzamelcategorie overige detailhandel (met 46%). De sterke 'stijgers' zijn overigens dezelfde branches die in de periode van 2000 – 2003 juist de 'dalers' waren; en vice versa (zie voor een cijfermatige weergave bijlage 2).

Het winkelaanbod in Delft is in figuur 3.2 vergeleken met plaatsen met een overeenkomstig inwonertal als Delft (tussen 50.000 en 100.000 inwoners).

⁷ Zie bijvoorbeeld de warenhuizen. In het voorzieningenbestand van 2000 is een andere (grotere) omvang opgenomen dan uit de latere metingen van Locatus is gebleken.

Figuur 3.2 Branchering binnenstad Delft en in referentiecentra, in aantal m² w.v.o. per 1.000 inwoners in 2005

Bron: Locatus 2005

Het merendeel van de niet-dagelijkse goederenbranches blijft, gemeten naar het aanbod per hoofd, achter bij hetgeen aangetroffen wordt in binnensteden van plaatsen met een vergelijkbaar inwonertal. Dat geldt vooral de branches ‘warenhuis’, ‘schoenen en lederwaren’, ‘juwelier en optiek’, ‘sport en spel’ en ‘bruin- en witgoed’. Sterke branches zijn nog steeds ‘antiek en kunst’ en ‘overige detailhandel’. Het historische karakter van de binnenstad leent zich uitstekend voor winkels uit de eerstgenoemde branche. De sterke vertegenwoordiging van de tweede branche komt o.a. door het grote aantal souvenirzaken. De branches ‘levensmiddelen’ ‘auto- en fiets en ‘doe-het-zelf’ zijn ook wat sterker dan gemiddeld.

Het relatief beperkte aanbod in het centrum geldt vooral de winkelbranches (zoals de warenhuizen en winkels in de modische sector) die sterk bepalend zijn voor de recreatieve winkeloriëntatie van de consument. Een dergelijke situatie vinden we ook in andere historische binnensteden in een vergelijkbare regionale context (nabij grote steden met een omvangrijk aanbod), zoals Leiden. Ook daar geldt dat voor het recreatieve winkelaanbod in het centrum de branchegroep mode en luxe (licht) bij het gemiddelde achterblijft en dat het winkelaanbod met vrijetijdsartikelen en overige artikelen juist ruimer is (zie bijlage bron: Locatus 2005).

De gemiddeld wat kleinere winkelpanden in de historische binnenstad en afbakening en omvang van het centrumgebied zijn bij de vergelijking met dit soort gemiddelden altijd van invloed. Daarnaast speelt in Delft ook de nabijheid van zeer sterke concurrerende aankoopplaatsen buiten de eigen stad een belangrijke rol, evenals de grote hoeveelheid detailhandel elders in Delft, zoals op Woonboulevard Leuwesteijn, Ikea-Delft en het winkelaanbod in het wijkwinkelcentrum In de Hoven.

3.4 Ontwikkelingen in de filialisering

Momenteel behoort 53% van het winkelvloeroppervlak en 27% van het aantal winkelvestigingen tot een ketenorganisatie. Zowel het aantal filiaalbedrijven als het winkelareaal ligt daarmee in Delft onder het Nederlands gemiddelde⁸. Het aandeel keten- en filiaalbedrijven is tussen 2000 en 2005 gelijk gebleven. Na een daling van het aantal winkels van formules in de Delftse binnenstad tot 2002, is daarna een herstel opgetreden. De criteria die door Locatus worden gehanteerd om een winkel toe te delen aan het keten- en filiaalbedrijf zijn in de periode 2000 – 2002 overigens veranderd. Deze verandering is voor een belangrijk deel debet aan de ogenschijnlijk grote dynamiek ten opzichte van 2000 die tabel 3.3 laat zien. Gezien de ontwikkeling in het aantal winkels, hebben er zich waarschijnlijk geen grote veranderingen voorgedaan in de filialisering. De filiaalbedrijven die er in Delft bijgekomen zijn vanaf 2003, behoren tot de nieuwe winkels van het Zuidpoortgebied.

Tabel 3.3 Ontwikkeling in de filialisierungsgraad per branche in de Delftse binnenstad 2000 - 2005, in aantal winkels en in % van het totaal aantal winkels in de branche

Branche	2000		2001		2002		2003		2005	
	winkels	aandeel	Winkels	aandeel	winkels	aandeel	winkels	aandeel	winkels	aandeel
Levensmiddelen	13	27%	11	22%	9	19%	10	22%	13	25%
Persoonlijke Verzorging	7	70%	5	42%	5	42%	6	55%	7	47%
Warenhuis	2	100%	2	100%	2	100%	2	100%	2	100%
Kleding & Mode	28	47%	20	32%	18	30%	20	36%	23	37%
Schoenen & Lederwaren	7	50%	6	46%	7	54%	9	56%	7	58%
Juwelier & Optiek	5	38%	4	31%	3	23%	4	29%	5	38%
Huishoudelijke- & Luxe Art.	3	14%	3	14%	3	16%	5	25%	4	19%
Antiek & Kunst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%
Sport & Spel	4	33%	4	36%	3	27%	7	44%	4	31%
Hobby	3	20%	3	19%	3	19%	7	33%	4	25%
Media	4	25%	5	31%	5	31%	5	31%	6	33%
Plant & Dier	-	-	-	-	-	-	1	8%	1	8%
Wit- en bruingoed	12	57%	12	60%	12	60%	11	58%	12	63%
Auto & Fiets	1	20%	1	20%	1	20%	1	17%	3	38%
Doe-het-zelf	2	25%	1	17%	1	14%	1	14%	1	17%
Wonen	2	6%	1	3%	1	3%	2	7%	1	3%
Detailhandel Overig	2	7%	3	8%	2	5%	2	6%	3	9%
Totaal	95	28%	81	23%	75	21%	93	27%	96	27%

De filialisering is in het kernwinkelgebied sterker dan in de rest van de binnenstad. Straten buiten het kernwinkelgebied kennen een lagere passantenintensiteit en zijn daardoor minder aantrekkelijk voor het grootwinkel- en filiaalbedrijf. Voor het (startende) midden- en kleinbedrijf bieden deze straten, mede vanwege het (vaak) lagere huurniveau, wel een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

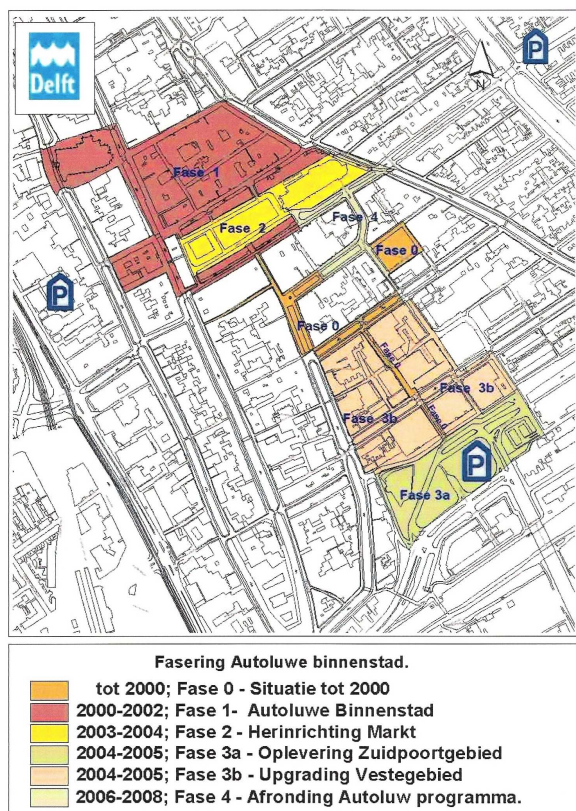
3.5 De verkeers- en parkeersituatie

3.5.1 Autoluwe binnenstad

De gemeente Delft heeft in het voorjaar van 2000 de nota ‘Bereikbare binnenstad, parkeerbeleid sleutel tot autoluw(plus)’ - kortweg ‘Nota Autoluw’ - opgesteld. Deze nota bevat het maatregel-

⁸ In binnensteden behoort in Nederland gemiddeld circa 34% van de winkels en circa 57% van het verkoopvloeroppervlak tot een keten- of filiaalbedrijf. Bron: Retail Handboek 2005, Locatus, Woerden.

lenplan dat heeft geleid tot een structurele beperking van het aantal rijdende en stilstaande auto's in de binnenstad. Uitvoering van het plan moet mede bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de binnenstad als bezoekers-, ontmoetings- en verblijfsgebied.

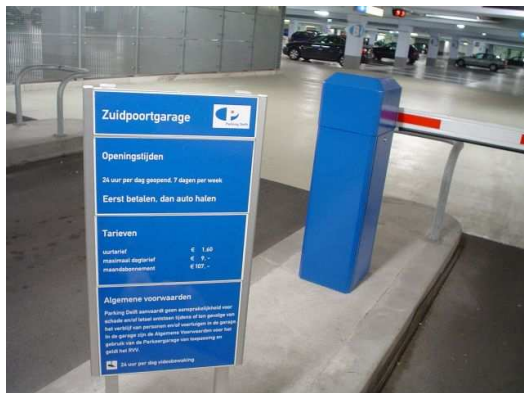
Het autoluwe beleid in de Delftse binnenstad is gefaseerd ingevoerd:

- In 2000 is het beleidsbesluit over het autoluw maken van de binnenstad genomen.
- In juli 2001 is de eerste fase van 'autoluw(plus)' ingevoerd.
- Vanaf januari 2002 is de fysieke afsluiting van het autoluw-plusgebied operationeel.
- In 2003 is op straat nauwelijks iets veranderd. Er is hard gewerkt in het Zuidpoortgebied, waar in de periode 2004-2006 een nieuwe entree naar het historische stadshart verrijst, met daarin ruimte voor wonen, winkelen, werken en recreëren. November 2004 is de Zuidpoortgarage met ca. 840 bezoekersparkeerplaatsen opgeleverd. Het winkelgebied is sinds het voorjaar van maart 2005 met 7.432 m² winkelareaal geopend. Naar verwachting is het Zuidpoortgebied eind 2006 geheel gereed.
- Daarnaast zijn bij de Koepoortbrug

in 2003 80 parkeerplaatsen gerealiseerd die moeten dienen als compensatie voor de 80 parkeerplaatsen die per 1 januari 2004 op de Markt zijn verdwenen. Sinds 1 januari 2004 zijn in totaal 540 parkeerplaatsen opgeheven, waarvan 60 p.p. op de Nieuwe Laan, 104 p.p. op het MBO4-terrein/veld 2, 50 op de Zuiderstraat/Asvest en 256 op de Ezelsveldlaan.

- De 70 straatparkeerplaatsen aan de Maria Duystlaan/Koepoortterrein zijn medio 2005 opgeheven.
- De nieuwe Koepoortgarage met 320 parkeerplaatsen zal worden gelokaliseerd op de hoek Maria Duystlaan/Oostsingel.
- De Delft Pendeldienst is per 1 januari 2005 opgeheven. Tussen 2002 en 2005 pendelde een busje tussen de TU-Delft (Mekelweg) en de binnenstad, maar de continuering hiervan was financieel gezien niet meer haalbaar wegens gebrek aan belangstelling.

Entree Zuidpoortgarage

3.5.2 Parkeerbezetting

Het aantal parkeerplaatsen in de Delftse binnenstad bedraagt 3.937 (dit is de momentopname: oktober 2005). In tabel 3.4 is weergegeven hoe dit aantal is onderverdeeld over de categorieën betaalde, vergunningen- en mixparkeerplaatsen. Alle vrije (gratis) parkeerplaatsen zijn inmiddels verdwenen in en rond de binnenstad.

Het aantal betaalde plaatsen en daarmee het aantal parkeerplaatsen voor bezoekers, is met de realisatie van de Zuidpoortgarage flink toegenomen. Ook voor de bewoners van de binnenstad, die gebruik maken van de vergunningparkeerplaatsen, zijn de parkeervoorzieningen verruimd. Ten opzichte van het startjaar 2000, is in de Delftse binnenstad met 2% een lichte groei in het aantal beschikbare parkeerplaatsen gerealiseerd.

Tabel 3.4 Aantal parkeerplaatsen in Delftse binnenstad

	2000*	2001**	2002*	2003*	2005*
Vrije (gratis) parkeerplaatsen	1.494	242	0	0	0
Vergunningparkeerplaatsen	1.021	1.758	1.830	1.834	1.888
Betaald parkeerplaatsen	1.335	1.306	932	883	1175
Mixplaatsen (zowel betaald als vergunning)	-	416	840	958	874
Invalideparkeerplaatsen	-	91	74	72	onb.
Parkeerplaatsen beschikbaar voor bezoekers	2.829	1.964	1.772	1.841	2.049
Totaal aantal parkeerplaatsen	3.850	3.813	3.676	3.747	3.937

* bron: gemeente Delft

**bron: tellingen BRO, november 2001

3.5.3 Openbaar vervoer en fiets

Het aantal personen dat gebruikt maak van de openbaarvervoersverbindingen naar Delft, laat voor wat betreft het tramgebruik een dalende en voor wat betreft het treingebruik een stijgende tendens zien. Het aantal tramreizigers in de richting van Den Haag is sterk toegenomen, terwijl omgekeerd, de inkomende reizigers vanuit Den Haag een sterke afname laat zien tussen 2000 en 2004. Het aantal busreizigers neemt gemiddeld niet duidelijk toe- of af. Op de meeste lijnen

schommelt het aantal reizigers rond het vierjarig gemiddelde, bij een tweetal lijnen lijkt sprake te zijn van een toename, bij drie lijnen van een afname van de bezettingsgraad⁹.

Het aantal treinreizigers van en naar station-Delft is vrij constant. In het jaar 2004 is sprake van enige toename ten opzichte van de voorgaande jaren. Station Delft-Zuid neemt in de belangstelling af. De tabellen zijn opgenomen in bijlage 3.

Wat betreft het aantal fietsers zijn er geen aanwijzingen dat hier sprake is van een duidelijke toe- of afname. Helaas kan niet worden beschikt over tellingen op dezelfde tijdstippen door de jaren heen. De meest recente telgegevens zijn van donderdagmiddag 7 april 2005 (markttag). Het aantal geparkeerde fietsen in de binnenstad bedroeg toen 1374. Dat is 19% meer dan de officiële parkeer capaciteit¹⁰. Op vrijdagmiddag 2003 is een zelfde aantal fietsers gemeten (varierend van + 15% tot + 23% boven de capaciteit. Op zaterdag (in 2003) is het aantal fietsers 's morgens beduidend lager en 's middags beduidend meer, wat gezien de hogere bezoekenintensiteit zaterdagmiddag voor de hand liggend is.

3.6 Toerisme, cultuur en horeca

De ontwikkeling van de toeristische en culturele aantrekkelijkheid van de Delftse binnenstad wordt gevolgd met de volgende indicatoren:

- Bezoekersaantallen van toeristische trekkers in de binnenstad;
- Aantal hotelovernachtingen in Delft;
- Aantal bioscoop- en theaterbezoekers.

In tabel 3.5 is de beschikbare informatie met betrekking tot toeristisch bezoek weergegeven. De getallen over 2005 waren nog niet in alle gevallen beschikbaar.

Tabel 3.5 Aantal bezoekers van een aantal bezienswaardigheden en attracties in de binnenstad van Delft, jaren 1998 t/m 2004

Bezienswaardigheid/ attractie	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nieuwe Kerk en Oude Kerk ^{1,2}	105.300	103.020	106.220	178.000	185.600	180.200	230.100
Stedelijk museum Het Prinsenhof	54.410	58.435	51.515	50.600	66.000	59.800	77.100
Legermuseum	54.110	52.820	45.810	57.200	61.100	48.400	55.000
Toren Nieuwe Kerk ³	31.500	31.995	24.050	36.900	38.600	19.800	24.500
Museum Lambert van Meerten	21.760	22.355	24.315	22.800	22.500	11.200	24.400
Volkenkundig Museum Nusantara	21.155	20.225	22.610	23.200	22.500	11.000	23.100
Techniekmuseum Delft	38.290	18.450	18.495	21.300	17.400	15.000	16.300
Museum Paul Tétart van Elven	5.155	5.855	5.050	5.000	7.400	7.900	7.300
Totaal	331.680	313.155	298.065	395.000	421.100	355.303	459.804

Bron: Statistisch Jaarboek, gemeente Delft

¹ exclusief bezoekers tijdens open dagen

² wegens restauratie was de Oude Kerk gesloten van sept. 1997 t/m sept. 2000³ s winters gesloten

³ De Toren van de Nieuwe Kerk was i.v.m. restauratie gesloten van 19 juli 2003 t/m april 2004

Op jaarbasis blijken de bezoekersaantallen per attractie aanzienlijk te verschillen. Met uitzondering van het Techniekmuseum geldt evenwel een tendens naar toename van de bezoekersaantallen. Duidelijke toppers zijn de Nieuwe Kerk en Oude Kerk, met tezamen 2½ tot 4 maal zoveel bezoekers als alle attracties gemiddeld. Het grote aantal bezoekers aan de Nieuwe Kerk in 2004 is vooral veroorzaakt door de begrafenis van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana der Nederlanden op 30 maart en de begrafenis van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard op

⁹ De metingen betreffen indicatieve cijfers, er zijn geen getalsmatige conclusies aan te verbinden.

¹⁰ De in 2003 gemeten capaciteit is 1150 plaatsen (bron BRO 2003).

zaterdag 11 december 2004 in deze kerk. Wat de museale attracties betreft laat Delft zich goed vergelijken met Leiden, waar op jaarbasis iets meer bezoekers komen (490.000 museale bezoekers).

Ook het aantal bezoekers aan de hotelaccommodaties in Delft varieert sterk. De algemene tendens is een lichte stijging van het aantal overnachtingen sinds 2000.

Tabel 3.6: Aantal hotelovernachtingen in Delft

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Aantal hotelovernachtingen	114.771	126.062	111.370	140.353	136.538	130.693*

Bron: Gemeente Delft, afd. belastingen (Statistisch Jaarboek)

* = 2004 is gedeeltelijk schatting

Het bioscoopbezoek in Delft laat een ontwikkeling zien die tot 2004 in grote lijnen niet afwijkt van het regionale beeld, zoals te zien is in tabel 3.7.

Tabel 3.7 Bioscoopbezoek in Delft en in de regio

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Aantal bezoeken	Gem. per inw.	Aantal bezoeken	Aantal bezoeken	Gem. per inw.	Gem. per inw.	Aantal bezoeken	Gem. per inw.	Aantal bezoeken	Gem. per inw.
Delft	199.000	2,1	243.000	248.000	2,6	2,5	248.000	2,6	230.000	2,4
Regio										
Haaglanden	2.152.000	3,3	2.279.000	3,5	2.308.000	3,5	2.296.000	3,4	2.021.000	2,1

Bron: Nederlandse Federatie voor de Cinematografie (uit Statistisch Jaarboek, gem. Delft)

Met gemiddeld 2½ bioscoopbezoeken per jaar gaan Delftenaren gemiddeld vaker naar de film dan de gemiddelde Nederlander (1,5 keer per jaar) (Bron: NFC, Jaarverslag 2004). In de regio Haaglanden ligt het gemiddeld aantal keer bioscoopbezoek overigens nog hoger, naar mag worden aangenomen door de aanwezigheid van het grote aantal schermen in de regio. Het aantal bioscoopbezoeken in Delft is stabiel te noemen (het wat lagere aantal bioscoopbezoekers in 2004 is te verklaren door het specifieke filmaanbod dat jaar). In vergelijking tot Haarlem en Leiden, cultuurhistorisch gezien referentieplaatsen, ligt tot eind 2004 het aantal bioscoopbezoekers in Delft beduidend lager.

Tabel 3.8 Bioscopen in Delft, Leiden en Haarlem, 2001 – 2004.

Plaats	Provincie	Bioscopen			Bezoek (1000 euro)			
		bioscopen	doeken	stoelen	2004	2003	2002	2001
11 Haarlem	NH	3	8	1.527	360	413	416	440
18 Leiden	ZH	4	10	2.915	321	343	339	377
33 Delft	ZH	3	8	961	216	232	168	139

Verwacht mag worden dat door de toename van het aantal schermen in het Zuidpoortgebied het bioscoopbezoek in Delft zal toenemen.

In het theaterbezoek, weergegeven in tabel 3.9, is een duidelijke tendens naar toename te ontdekken.

Tabel 3.9 Theaterbezoek In de Veste (voorstellingen en bijeenkomsten)

	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005
Aantal voorstellingen	214	190	197	209	211	235

Aantal bezoekers	65.275	61.272	66.951	72.351	72.806	72.524
------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

* bron: Theater de Veste (uit Statistisch Jaarboek, gemeente Delft)

Het aantal bezoekers aan theaters blijkt in de periode 2000 – 2005 met 11% te zijn toegenomen.

4 ECONOMISCH FUNCTIONEREN DELFT-BINNENSTAD

4.1 Indicatoren voor het beoordelen van het economisch functioneren

Uit het analyseschema in hoofdstuk 2 is te destilleren welke factoren bepalend zijn voor het economisch functioneren van de binnenstad. Het gaat samengevat om de volgende indicatoren:

- Verandering in omvang en samenstelling bevolking (het draagvlak)
- Veranderingen in het aanbod in Delft en de regio
- Veranderingen in de kooporiëntatie
- Verandering in gemiddelde bestedingshoogte
- Toe-/afname van het aantal winkelbezoekers aan de binnenstad
- Toe-/afname van het aantal toeristische bezoekers
- Toe-/afname van de bezoekfrequentie
- Beoordeling van het attractieniveau
- Toe-/afname in verblijfsduur

4.2 Draagvlak

Het primaire draagvlak voor de winkelvoorzieningen wordt gevormd door de eigen bevolking. Daarbuiten gaat het vooral om de direct omliggende gemeenten.

Tabel 4.1 Inwoners per 1 januari in Delft en regio Delft

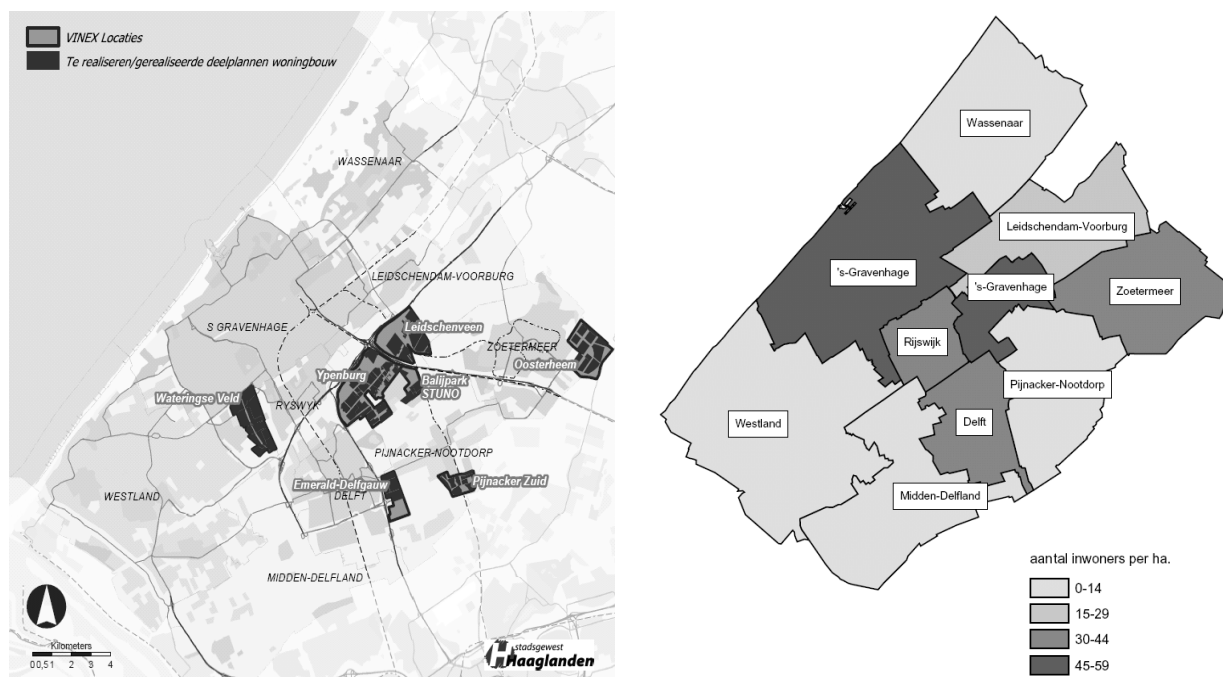
	2000	2001	2002	2003	2005	Toe/afname 2000-2005
Binnenstad Delft	11.575	11.490	11.542	11.611	11.697	+1,1
Delft totaal	96.100	96.180	96.961	96.606	95.036	-1,1
Regionaal verzorgingsgebied**	202.800	207.615	203.395	203.087	204.852	+1,0
Regio Haaglanden***	946.360	955.245	962.900	970.758	984.442	+4,0

Bron: Statistisch Jaarboek, gemeente Delft; CBS

** = Het regionaal verzorgingsgebied bestaat uit die plaatsen die voor meer dan 1,0% in de omzet van de Delftse binnenstad bijdragen. Het betreft de volgende plaatsen: Delft, De Lier, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Schipluiden (op basis van Koopstromenonderzoek Randstad 2004, Goudappel Coffeng et.al.)

*** = Delft, Wassenaar, Den Haag, Westland, Midden-Delfland, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Zoetermeer

Delft telde per 1 januari 2005 95.036 inwoners (bron: gemeente Delft, 2005). Het statistisch iets terug gelopen draagvlak van de eigen gemeente is vooral veroorzaakt door een grenswijziging sinds 1 januari 2004, waardoor een gedeelte van Delft opgegaan is in de nieuwe gemeente Midden-Delfland. Het regionaal verzorgingsgebied kent een stabiele bevolkingsontwikkeling, terwijl in de regio Haaglanden het draagvlak de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid is. De bevolkingsgroei in Haaglanden is mede tot stand gekomen door de ontwikkeling van VINEX-woonwijken als Ypenburg en Emerald-Delfgauw. De verwachting is dat Delft in 2010 97.020 inwoners telt, terwijl in 2015 er 98.840 Delftenaren zullen zijn. Dit houdt in dat het lokale draagvlak voor de voorzieningen met 4% toeneemt.

4.2.1 Samenstelling en spreiding van de bevolking

Qua samenstelling van de bevolking kent Delft ten opzichte van het Nederlands gemiddelde een relatief hoger aandeel bewoners, met name mannen, in de categorie tussen de 20 en 29 jaar. Delft is met de aanwezigheid van de TU Delft, een typische studentenstad. Van vergrijzing is, in vergelijking tot Nederland gemiddeld, nauwelijks sprake. Het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden ligt in Delft circa 1% lager dan het landelijk gemiddelde, terwijl in de regio Haaglanden het gemiddelde ruim 6% hoger ligt. Dit is verklaarbaar doordat relatief rijkere gemeenten als Wassenaar kernen zijn die behoren tot de regio Haaglanden (bron: CBS).

De sterkste bevolkingsconcentratie in de regio Haaglanden bevindt zich ten westen van Delft, namelijk in Den Haag. Zoetermeer en Rijswijk kennen een vergelijkbare bevolkings spreiding als Delft.

4.3 Winkelaanbod regio

De tendens van schaalvergroting is in de provincie Zuid-Holland duidelijk zichtbaar. Tussen 1999 en 2004 is het areaal winkelaanbod in de dagelijkse en niet-dagelijkse branches met respectievelijk 15% en 25% toegenomen (incl. perifere en grootschalige detailhandel), terwijl het aantal winkelvestigingen nagenoeg gelijk gebleven is. In de regio Delft/Westland¹¹ is in deze periode het winkelareaal gegroeid met 37% (bron: Goudappel Coffeng, 2004). Belangrijke winkelgebieden in de regio, die de afgelopen 4 jaar uitgebreid en/of gerenoveerd zijn, zijn Rijswijk In de Boogaard (+14% wvo) en Pijnacker-Centrum (bijna 2 keer zo groot). De centrumprojecten in Den Haag-centrum zijn nog niet (geheel) gerealiseerd. Indien deze projecten volledig afge-

¹¹ Delft/Westland zijn de plaatsen Delft, Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk,, 's-Gravensande, De Lier, Maasland, Monster, Naaldwijk, Schipluiden en Wateringen.

rond zullen zijn, is het winkelareaal in de Haagse binnenstad t.o.v. 2000 met 20% toegenomen (Bron: Monitor Winkelgebieden, Stadsgebied Haaglanden, 2004).

Tegelijkertijd is in Delft-centrum zelf, zoals weergegeven in tabel 3.1, tussen 2000 en 2005 het winkelareaal afgenomen. Pas recent is door de realisatie van het Zuidpoortgebied daar verandering in gekomen. De concurrentiepositie van Delft-centrum is, gezien deze ontwikkelingen in het winkelaanbod, tot het jaar 2005, dus zowel absoluut als relatief verslechterd.

Belangrijke concurrerende winkelgebieden die in de Zuid-Hollandse top-50 zitten qua omzet, en nabij de regio Delft en omstreken gelegen zijn, zijn Leidschendam Leidschendam, Zoetermeer-Centrum (Stadshart/Woonhart), Rijswijk In de Boogaard, Den Haag Haaglanden Megastores en Den Haag Leyweg.

4.4 De kooporiëntatie

Het economisch functioneren van winkelgebieden wordt bepaald door de aankooporiëntatie van de consument. Een analyse van de veranderingen in het koopgedrag van de consument m.b.t. de Delftse binnenstad, geeft goed weer welke rol de binnenstad van Delft speelt voor de Delftenaar én voor de regio. De koopstromen voor provincie Zuid-Holland zijn gemonitord in 1999 en 2004, dat wil zeggen voordat parkeermaatregelen in de Delftse binnenstad zijn genomen en ten tijde van de invoering van fase 2 – de herinrichting van de Markt.

Tabel 4.2 Koopkrachtbinding- en toevloeiing binnenstad Delft 1999 - 2004

	1999	2004
Koopkrachtbinding uit gemeente aan Delft totaal		
<i>Dagelijks</i>	99%	93%
<i>Niet-dagelijks</i>	79%	69%
Koopkrachtbinding uit gemeente aan binnenstad		
<i>Dagelijks</i>	30%	29%
<i>Niet-dagelijks</i>	50%	38%
Toevloeiing van buiten de gemeente aan binnenstad		
<i>Dagelijks</i>	9%	9%
<i>Niet-dagelijks</i>	26%	32%

Bron: BRO (1999) Koopstromenonderzoek Zuid-Holland en Goudappel Coffeng (2004) KSO Randstad

Voor zowel de dagelijkse artikelen als de niet-dagelijkse artikelen is te zien dat de oriëntatie van de inwoners van Delft op het totaal van de eigen voorzieningen binnen de gemeente met 6 resp. 10 procentpunt is afgenomen. Tussen 1999 en 2004 zijn evenwel geen significante veranderingen opgetreden in de mate waarin dagelijkse inkopen in de binnenstad worden gekocht. Bijna 30% van de dagelijkse benodigdheden werd in 2004 door Delftenaren gekocht in de binnenstad, waarvan 20% in het deelgebied In de Veste. De oude binnenstad heeft als aankoopgebied voor dagelijkse goederen een veel kleinere rol.

De koopkrachtbinding van de Delftenaren is voor niet-dagelijkse artikelen in de periode 1999 - 2004 voor totaal Delft gedaald van 79% tot 69%. Dit is vooral toe te schrijven aan de duidelijk afgenomen betekenis van de binnenstad als aankoopgebied (gedaald van 50% naar slechts 38%). In de Veste neemt met 30% het leeuwendeel van de koopkrachtbinding voor zijn rekening (de oude binnenstad 8%). Delftenaren zijn voor hun niet-dagelijkse aankopen binnen de regio meer georiënteerd geraakt op het in de afgelopen jaren sterk toegenomen winkelaanbod in de regio. Zo was de oriëntatie in 1999 bijvoorbeeld relatief laag op Rijswijk In de Boogaard

(3%) door de toenmalige verbouwing. In 2004 was de oriëntatie op In de Boogaard met 6% tweemaal zo hoog. Ook de oriëntatie op Den Haag is wat toegenomen (resp. 4% in 2000 en 5% in 2004), maar wat afgenomen op Rotterdam (resp. 7% in 2000 en 5% in 2004).

Voor inwoners van plaatsen rondom Delft heeft de Delfste binnenstad in zijn algemeenheid, in tegenstelling tot de eigen inwoners, een steeds belangrijker rol als aankoopplaats. Van omzet in de niet-dagelijkse branche, komt per 2004 32% van buiten de gemeente, in 1999 was dat 26%. Van de plaatsen uit de 1^e ring (plaatsen die voor meer dan 1% van de binnenstadsomzet zorgen) is de oriëntatie voor wat betreft de niet-dagelijkse goederen van de inwoners op Delft-centrum als volgt: Pijnacker 11%, Schipluiden 22%, De Lier 4% en Rijswijk 2%. Gerelateerd aan de absolute omzetcijfers is sprake van 8% toename van de bestedingen van niet-Delftenaren in de binnenstad in de periode 1999 – 2004.

4.5 Economisch functioneren tot en met 2004

De koopstroomonderzoeken door respectievelijk BRO en Goudappel Coffeng gehouden in 1999 en 2004, geven een beeld van de omzetontwikkelingen tot het jaar 2005. Dit beeld is verkregen met behulp van gemeten kooporiëntaties en de winkelvloeroppervlakten in de jaren van meting, zoals in de voorgaande tabellen weergegeven en de gemiddelde bestedingen per hoofd van de bevolking. De ontwikkeling van de toonbankbestedingen in Nederland is weergegeven in tabel 4.3.

Tabel 4.3 Toonbankbestedingen in Nederland absoluut in 2000 en geïndexeerd 1999 – 2005 (2000 = 100)

Toonbankbestedingen in Nederland	1999	2000		2001	2002	2003	2004	2005
	index	abs.	index	index	index	index	index	index
Dagelijkse artikelen	96	1.829	100	105	108	115	113	114
Niet-dagelijkse artikelen	87	2.560	100	104	109	103	94	90

Bron: (HBD) Jaarboek detailhandel 2005/2006, KSO 1999 en KSO 2004

Te zien is dat er in de periode 1999 – 2005 landelijk sprake is geweest van een duidelijke toename van de bestedingen in de dagelijkse sector, terwijl er in de niet-dagelijkse sector, na een periode van toename, een duidelijke terugval is te constateren vanaf 2002. Per 2004 en per 2005 ligt het bestedingsniveau in deze sector landelijk respectievelijk 6% en 10% onder dat van 2000.

Combineert men deze gegevens met de voorgaande bevindingen, dan is voor de hand liggend dat in de dagelijkse sector wel en in de niet-dagelijkse sector geen positief ontwikkelingsbeeld ontstaat.

Tabel 4.4 Economisch functioneren detailhandel Delft-binnenstad, 1999 - 2004

	Dagelijkse goederen		Niet-dagelijkse goederen	
	1999	2004	1999	2004
Koopkrachtbinding uit gemeente	30%	29%	50%	38%
Koopkrachttoevoeiing	9%	9%	26%	32%
Omzet	€ 54 miljoen	€ 63 miljoen	€ 143 miljoen	€ 128 miljoen
Vloerproductiviteit	€ 8.304	€ 8.945	€ 3.948	€ 3.425

Bron: KSO 1999, KSO 2004

Met een ongeveer gelijkblijvende koopkrachtorientatie en –toevloeiing en een toenemend gemiddeld bestedingscijfer in de dagelijkse sector is, conform het landelijk beeld, sprake van een toenemende omzet in deze sector in de binnenstad.

Bij de niet-dagelijkse goederen in de binnenstad is dat duidelijk niet het geval. Met een duidelijk dalende oriëntatie van de eigen bevolking, een koopkrachttoevloeiing die wel is toegenomen, maar onvoldoende om de daling van de koopkrachtbinding van de eigen bevolking te compenseren en verder een daling in de gemiddelde bestedingshoogte, resulteert dat logischerwijs in een afgenomen omzet in de niet-dagelijkse goederensector per 2004. De vloerproductiviteit in de niet-dagelijkse sector is in de binnenstad met 13% afgenomen in deze periode, terwijl er landelijk in deze sector in deze periode 5% afname was (KSO 2004).

Op basis van de overige indicatoren valt te bezien of de situatie in 2005, na realisatie van het Zuidpoortgebied, gewijzigd is.

4.6 Indicaties economisch functioneren 2005

In deze paragraaf wordt een aantal aspecten behandeld, die een indicatie geven van het economisch functioneren van de detailhandel in de binnenstad, waarbij het jaar 2005 vergeleken wordt met het jaar 2000, voordat maatregelen met betrekking tot bereikbaarheid en parkeren waren genomen in het kader van ‘de Nota Autoluw’. Deze aspecten komen uitvoeriger (met betrekking tot alle jaren waarin waarnemingen zijn verricht) aan bod in hoofdstuk 5, waarin het gedrag van de bezoekers beschreven wordt.

Tabel 4.5 Indicatiegegevens economisch functioneren 2005

	2000	2005
Aantal bezoekers vrijdag + zaterdag	97.000	Afname*
Aandeel bezoekers met winkelmotief	55%	61%
Besteed bedrag detailhandel p.p.**	€ 59	€ 40
Aantal toeristische bezoekers	298.000	Schatting: toename
Beoordeling attractieniveau	7,4	7,7 en 6,4***
Bezoekfrequentie oude binnenstad sinds opening Zuidpoort		Per saldo toename 4%
Verblijfsduur		afname?

bron: BRO, 2000, Locatus 2005, DHV 2005

* cijfer is indicatief

** excl. niet-besteders

*** beoordeling van resp. de oude binnenstad en het deelgebied In de Veste/Zuidpoort

De cijfers geven, alhoewel voor 2000 en 2005 in absolute zin niet altijd goed vergelijkbaar¹², een redelijk consistent beeld. Een aantal belangrijke indicatoren wijzen in de richting van een negatieve ontwikkeling. Dat geldt voor het absoluut aantal bezoekers, de gemiddelde bestedingsbedragen in de detailhandel en mogelijk ook de verblijfsduur. Het totaaloordeel met betrekking tot de binnenstad, bepalend voor de attractiviteit, is evenwel niet duidelijk toe- of afge-

¹² Er zijn geen cijfermatige conclusies te verbinden aan de verschillen in berekende bezoekersaantallen tussen verschillende jaren. Dit op grond van verschil in aantal telpunten en methodiek. De cijfers zijn berekend op basis van ophoging van een beperkt aantal telminuten naar uur- en dagtotaal. Verder zijn geen tellingen gehouden op vrijdag in 2005, maar heeft op basis van landelijke verschillen in omzetcijfers een inschatting plaats gevonden (Locatus 2005).

Van de toeristische cijfers ontbreken de statistische gegevens over 2005. Op basis van de ontwikkelingen in de voorgaande jaren is aannemelijk dat ook in 2005 sprake is van een toename van het toeristisch bezoek.

nomen (voor de oude binnenstad wat hoger dan in 2000 voor de binnenstad als geheel, voor het deelgebied In de Veste/Zuidpoort wat lager). De betekenis van de binnenstad als winkelgebied is sinds opening van het Zuidpoortgebied voor de bezoekers in 2005 overigens wel toegenomen, afgaande op het grotere aandeel bezoekers met winkelen/boodschappen doen als eerstgenoemde bezoekredenen en de toegenomen synergie tussen het nieuwe en oude deel van het stadscentrum. Naar het zich laat aanzien kort na opening, geeft het Zuidpoortgebied per saldo dus wel een positieve impuls. Het effect daarvan is echter vooralsnog beperkt.

5 BINNENSTADBEZOEK: VERANDERINGEN IN GEDRAG EN OORDEEL

5.1 Het aantal bezoekers aan de binnenstad

In de jaren 2000 tot en met 2003 zijn door BRO gedurende twee dagen passanten tellingen gehouden in de binnenstad van Delft. In de jaren 2000, 2003, 2004 en 2005 zijn er ook tellingen alleen op zaterdag gehouden door Locatus. Op basis van deze zaterdagtellingen is door Locatus een schatting gemaakt van de bezoekersaantallen op de andere weekdays. De cijfers zijn nadrukkelijk indicatief. Er kunnen geen cijfermatige conclusies worden verbonden aan de verschillen tussen de jaren, wel een ontwikkelingsrichting. De resultaten worden weergegeven in tabellen 5.1.a en 5.1.b.

Tabel 5.1 a Aantal uitgaande passanten op onderzoeksdagen*, passanten telling BRO

Jaartal	Absoluut				Gemiddeld per uur			
	2000	2001	2002	2003	2000	2001	2002	2003
Vrijdag	35.830	30.740	25.330	30.420	5.119	4.391	3.619	4.346
Koopavond	14.720	12.690	6.720	9.840	4.907	4.230	2.240	3.280
Zaterdag	46.370	55.520	50.320	50.130	7.728	9.253	8.387	8.355
Totaal	96.920	98.950	82.370	90.390	6.058	6.184	5.148	5.649

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2000,2001,2002, 2003

Tabel 5.1 b Aantal uitgaande passanten op onderzoeksdagen*, passanten telling Locatus

Jaartal	Absoluut			
	2000	2003	2004	2005
Vrijdag + koopavond	35.000	27.000	32.000	28.000
Zaterdag	44.000	33.000	40.000	33.000
Totaal	79.000	60.000	72.000	61.000

* bron: Locatus 2000, 2003, 2004 en 2005

De lagere schattingen van het aantal bezoekers door Locatus dan BRO zijn voor een belangrijk deel zal dat toe te schrijven zijn aan de methodiek (een beperkter aantal telpunten en de wijze waarop de tellingen op zaterdag opgehoogd worden naar dagcijfers en vervolgens naar weekcijfers). Op basis van vergelijking van de cijfers lijkt het waarschijnlijk dat van enige daling van het bezoekersaantal sprake is in de periode 2004 – 2005. De tendens van een afnemend aantal passanten, welke reeds zichtbaar is vanaf het jaar 2000, komt zowel uit de tellingen van Locatus als van BRO naar voren.

5.2 Profiel bezoekers

5.2.1 Herkomst respondenten

In 2000 was ongeveer driekwart van de bezoekers afkomstig uit Delft. Dat aandeel is anno 2005 iets teruggelopen ten gunste van de bezoekers van elders uit Nederland. Van de bezoekers van Delft komt in 2005 18 procent elders uit Nederland. Dit is 4 procentpunt meer dan in het jaar 2000. Het percentage bezoekers van buiten de regio ligt vooral op zaterdag hoger dan in het jaar 2000. De ontwikkeling op jaarbasis is weergegeven in bijlage 5.

Tabel 5.2 Herkomst respondenten op vrijdag, koopavond en zaterdag in 2000 en 2005

	Delft		Eerste ring		Elders Nederland		Buitenland		Totaal	
	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
Vrijdag	74%	71%	9%	9%	15%	19%	3%	1%	40%	48%
Koopavond	76%	70%	6%	11%	17%	19%	1%	-	10%	15%
Zaterdag	71%	72%	10%	10%	13%	18%	6%	1%	50%	37%
Totaal	73%	71%	9%	10%	14%	18%	4%	1%	100%	100%
Aant. resp.	703	657	89	89	138	170	38	8	968	924

5.3 Bezoekmotief

De belangrijkste redenen voor een bezoek aan de binnenstad zijn nog altijd ‘boodschappen doen’ en ‘winkelen’, zie tabel 5.3.

Tabel 5.3 Belangrijkste redenen van bezoek binnenstad naar herkomst respondent in 2005 en totalen 2000 – 2005

herkomstgebied	Delft	Eerste ring	Elders NL	Buitenland	Totaal				
					2000	2001	2002	2003	2005
Winkelen algemeen	31%	54%	32%	0%	23%	33%	21%	32%	34%
Boodschappen doen	34%	15%	5%	12%	32%	27%	38%	27%	27%
Toeristisch/recreatief	3%	8%	25%	50%	11%	8%	8%	8%	8%
Andere redenen (commercieel), waarvan					nb	9%	7%	8%	
<i>werk/zaken</i>	3%	5%	9%	0%					5%
Ik woon hier	12%	0%	0%	0%	10%	7%	9%	7%	9%
Bezoek familie/vrienden	1%	0%	9%	38%	5%	6%	5%	5%	2%
Andere redenen (niet-commercieel), waarvan					7%	5%	3%	6%	
<i>Bibliotheek</i>	0%	1%	1%	0%					0%
<i>Dienstverlening</i>	3%	0%	1%	0%					2%
<i>Cultureel</i>	1%	0%	1%	0%					1%
<i>Onderwijs</i>	0%	1%	1%	0%					0%
Bezoek horeca	2%	5%	4%	0%	5%	4%	2%	2%	2%
Bezoek warenmarkt	2%	2%	1%	0%	2%	1%	6%	5%	2%
Anders nl:	7%	9%	11%	0%					8%
Bezoek wijkenmarkt	1%	0%	0%	0%	nvt	nvt	nvt	Nvt	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Totaal aantal respondenten					968	855	945	784	924

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2000, 2001, 2002 en 2003; DHV oktober 2005

Het aandeel bezoekers met winkelen en/of boodschappen doen als belangrijkste bezoekmotief is vanaf 2001 nagenoeg constant gebleven. De binnenstad heeft voor bezoekers uit de 1^e ring zelfs een nog sterkere betekenis als winkelgebied (69%) dan voor de Delftenaren (65%). De als tweede genoemde bezoekredenen om de binnenstad te bezoeken, wijkt niet af van wat is weergegeven in tabel 5.3. Evenmin is er een significant verschil in bezoekredenen tussen de verschillende enquêtedagen (vrijdag overdag, vrijdagavond en zaterdag).

5.4 Keuze van vervoer

Tabel 5.4 geeft de keuze van vervoer van bezoekers van de binnenstad weer. De ontwikkeling op jaarbasis is weergegeven in bijlage 4.

Tabel 5.4 Vervoerswijzekeuze bezoekers binnenstad Delft naar herkomst, 2000 en 2005*

	Delft		Eerste ring		Elders Nederland		Buitenland		Totaal	
	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
Te voet	58%	39%	3%	5%	4%	3%	4%	38%	43%	29%
Fiets	26%	37%	21%	49%	7%	15%	9%	12%	22%	34%
Bromfiets	0%	2%	1%	1%	-	0%	-	0%	0%	2%
Auto	9%	12%	63%	43%	57%	53%	37%	25%	22%	22%
Auto+Delftpendel	--		-	nb	-	-	-	-	--	
Motor	0%-		-	nb	2%	-	-	-	0%-	
Bus	4%	5%	6%	2%	3%	4%	13%	0%	4%	5%
Tram	2%	4%	5%	0%	4%	7%	9%	12%	3%	4%
Trein	1%	0%	1%	0%	21%	16%	28%	13%	5%	3%
Anders	0%	1%	-	0%	1%	2%	0%	0%	0%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO november 2000, DHV oktober 2005

Ruwweg is er in de vervoerswijzen niet veel veranderd: 63% van de bezoekers komt met langzaam vervoer (lopend of per fiets), in 2000 was dat 65%. Het autogebruik is constant gebleven. Binnen het langzaam vervoer is wel wat gewijzigd. Steeds meer bezoekers aan de Delftse binnenstad komen per fiets naar het centrum en steeds minder mensen te voet. Het aandeel fietsers is toegenomen van 22 procent naar 34 procent. Gekeken naar de verschillen in herkomstgebied is de toename van het aandeel fietsers met name groot bij de bezoekers uit de eerste ring, namelijk 28 procentpunt meer dan in het jaar 2000. Dit zijn bijvoorbeeld inwoners uit de wijk Delfgauw (45% komt op de fiets). Voor de hand liggend is het gegeven dat het vooral Delftenaren zijn die met langzaam verkeer komen. Slechts 12% van de Delftenaren komt met de auto. Dit aandeel is ondanks de verkeer- en parkeermaatregelen niet kleiner geworden, maar zelfs licht toegenomen. De keuze voor een vervoermiddel hangt overigens ook samen met de weersomstandigheden, wat ogenschijnlijk relatief grote verschillen kan nuanceren.

5.1.4 Parkeergedrag

In tabel 5.5 is het type parkeren naar herkomst weergegeven.

Tabel 5.5 Type parkeerlocatie naar herkomst respondent in 2005

herkomstgebied	Delft	Eerste ring	Elders Nederland	Buitenland	Totaal
Parkeergarage	75%	58%	57%	100%	64%
Betaalde plaats elders	15%	24%	19%	0%	18%
Gratis plaats elders	5%	13%	19%	0%	13%
Vergunningenplaats	5%	5%	5%	0%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, DHV oktober 2005

Van de bezoekers van het centrum van Delft die met de auto komen parkeert verreweg het grootste aandeel (64%) in een parkeergarage en slechts 18% procent op een *betaalde* plaats elders. De Zuidpoortgarage is veruit favoriet als parkeerlocatie (55% van de automobilisten parkeert daar). Opvallend is dat alle mensen die uit het buitenland komen in een parkeergarage parkeren. Het aantal inwoners van Delft staat met 78 procent op de tweede plaats. Bezoekers uit de eerste ring en elders uit Nederland parkeren vaker buiten de parkeergarages. Opvallend is dat het vooral bezoekers van buiten de regio zijn die voor een deel een gratis parkeerplaats elders zoeken (buiten het centrumgebied). Dit percentage is een stuk hoger dan dat van de bewoners

van Delft. Tevens is het opvallend dat niet-Delftenaren in gelijke mate als de Delftenaren op een vergunningenplaats parkeren.

In tabel 5.6 is de parkeerlocatie naar herkomst respondent weergegeven, ingedeeld in ‘binnen het centrumgebied’ en ‘buiten het centrumgebied’.

Tabel 5.6 Parkeerlocatie naar herkomst respondent, 2003 en 2005 (totaal 2000 – 2005)

herkomstgebied	Delft		Eerste ring		Elders Neder-land		Buitenland		Totaal			
	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2003	2005	2000	2002	2003	2005
Binnen centrumgebied	64%	96%	47%	94%	63%	81%	100%	100%	85%	56%	61%	89%
Buiten centrumgebied	36%	4%	53%	6%	37%	19%	0%	0%	15%	44%	39%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2003; DHV oktober 2005

Na een periode van ingrepen in verkeer en parkeren (2001 – 2004), waarin men steeds meer zijn toevlucht zocht in parkeerlocaties buiten het centrum, is na de realisatie van de Zuidpoortgarage een situatie ontstaan waarbij de bezoekers in ongeveer dezelfde mate als voor invoering van de maatregelen (89% versus 85%) binnen het centrumgebied parkeren.

Vrijwel alle autobezoekers afkomstig uit Delft en de eerste ring parkeren in het centrumgebied (respectievelijk 96% en 94%). Van de bezoekers buiten de regio zoekt bijna een vijfde deel een gratis parkeerplaats buiten het centrumgebied.

5.5 Bezoek aan oude binnenstad en deelgebied In de Veste/Zuidpoort

De historische binnenstad was en is het belangrijkste bezoekdoel voor de bezoekers. Ten aanzien van het bezoek aan beide winkelgebieden, valt op dat 63% van de bezoekers in de oude binnenstad is geweest, tegen 46% van de bezoekers in het deelgebied In de Veste/Zuidpoort. Dat laat zich illustreren aan de hand van de passantenstromen (zie bijlage 5 winkelpassantentellingen) en aan de hand van de opgave van ondervraagde passanten, weergegeven in tabel 5.7.

Tabel 5.7 Bezoek winkelgebieden binnenstad, naar herkomst bezoekers, in %, 2005

herkomstgebied	Binnenstad			Zuidpoort/In de Veste			Totaal
	Heeft bezocht	Gaat nog bezoeken	Niet bezocht	Heeft bezocht	Gaat nog bezoeken	Niet bezocht	
Delft	30	33	38	21	26	53	100
1e ring	23	31	46	22	34	44	100
Elders in Nederland	21	50	29	23	16	61	100
Buitenland	0	100	0	0	43	57	100
Totaal %	27	36	37	21	25	54	100
Totaal n	89	116	120	126	152	321	325

Voor de hand liggend is dat het vooral de bezoekers zijn van buiten de regio (meer recreatieve bezoekers) die overwegend alleen de oude binnenstad bezoeken. Bezoekers uit de eerste ring zijn in sterker mate georiënteerd op het deelgebied In de Veste/Zuidpoort dan de bezoekers van buiten de regio, maar ook meer dan de Delftenaren. Opvallend is dat meer dan de helft van de Delftenaren aangeeft het deelgebied In de Veste/Zuidpoort niet te bezoeken. Opgemerkt moet worden dat enige vertekening kan optreden doordat respondenten wilden aangeven niet in Zuidpoort te zijn geweest, maar mogelijk wel in In de Veste.

Er bestaat overigens weinig differentiatie in het bezoekmotief van de consumenten ten opzichte van de winkelgebieden die zij bezocht hebben.

De winkelfunctie van de binnenstad van Delft is sinds het voorjaar van 2005 versterkt door de realisatie van het winkelcentrum Zuidpoort. In de bezoekersenquête was dan ook een aantal vragen opgenomen, die de effecten van de opening van het winkelgebied in kaart hebben gebracht.

Tabel 5.8 Invloed opening Zuidpoort op binnenstadbezoek, naar herkomst bezoekers, in %, 2005

herkomstgebied	Bezoek aan oude binnenstad				Totaal
	meer	evenveel	minder	geen mening	
Delft	14	76	9	1	100
1e ring	11	74	11	3	100
Elders Nederland	11	55	5	29	100
Buitenland	0	50	13	38	100
Totaal	13	72	9	6	100

Voor het merendeel van de bezoekers heeft de opening van Zuidpoort geen consequenties voor hun bezoekgedrag. Bijna driekwart van de bezoekers geeft aan even vaak in de historische Delftse binnenstad te komen sinds Zuidpoort gerealiseerd is. Per saldo heeft de komst van het nieuwe winkelgebied wel geleid tot een toename van 4% van het winkelbezoek aan de oude binnenstad. Er is dus per saldo wel degelijk sprake van enige toename van de attractiewaarde van de binnenstad en synergie tussen beide deelgebieden. Het effect is echter beperkt.

Wat voor alle bezoekers geldt, geldt ook voor de inwoners van Delft. Zij gaan per saldo na realisatie van Zuidpoort 5% vaker naar de oude binnenstad. Voor bezoekers van verder weg, is het beeld wisselend. Hierbij moet overigens rekening worden gehouden dat het Zuidpoortgebied op het moment van onderzoek nog niet af was. De synergie tussen Zuidpoortgebied en de oude binnenstad zal naar verwachting na voltooiing nog verder toenemen.

5.6 Koop- en bestedingsgedrag

De bezoekers aan de binnenstad is gevraagd naar hun koop- en bestedingsgedrag. Het gaat om de vraag of zij iets uitgegeven hebben en zo ja hoeveel geld zij tijdens hun bezoek hebben gespendeerd aan de dagelijkse en niet-dagelijkse branches, op de markt, in de horeca en bij culturele voorzieningen.

Aandeel 'kopers' is afgenomen

Het aandeel bezoekers dat aangeeft een aankoop te hebben gedaan bij de detailhandel, is de afgelopen 5 jaar afgenomen van circa 60% tot 49%. Het aandeel kopers van niet-dagelijkse artikelen ligt ten opzichte van 2000 op een gelijkwaardig niveau: ca. 31%. Het aandeel kopers van dagelijkse artikelen ligt momenteel op 23%, wat lager is dan voorgaande jaren (tussen 31 tot 36% van alle bezoekers).

Logischerwijs zijn er hierbij verschillen tussen bezoekerscategorieën. Delftenaren kopen vaker iets (53%) dan consumenten die van elders komen (41%), maar hebben per bezoek een lager bestedingsniveau dan bezoekers van verder weg. Het gemiddelde aankoopbedrag in de niet-dagelijkse goederensector is hoger naarmate men van verder weg (en minder frequent) komt. Het omgekeerde geldt voor de uitgaven voor dagelijkse goederen. Daar geeft de Delftenaar meer uit. De verschillen zijn weergegeven in tabel 5.9.

Tabel 5.9 Gemiddeld besteed bedrag in binnenstad naar bestedingscategorie en naar herkomst bezoeker, excl. niet-kopers, in €, 2005

Herkomstgebied	Dagelijks	Niet-dagelijks	Sector		
			Markt	Horeca	Cultureel
Delft	20,54	52,01	16,54	9,07	54,67
1e ring	10,75	54,00	5,50	5,53	0,00
Elders Nederland	10,92	79,15	6,89	10,50	5,43
Buitenland	0,00	25,00	2,00	3,00	4,00
Totaal	18,85	56,63	14,44	9,17	18,73

Omvang besteed bedrag per detailhandelssector en naar vervoerswijze

Per kopende bezoeker wordt in Delft gemiddeld € 40,- uitgegeven per bezoek. In 2000 was dit aanzienlijk meer en wel € 59,-. Vooral het gemiddeld bestede bedrag per koper aan niet-dagelijkse artikelen, is ten opzichte van de eerdere metingen jaarlijks afgenomen. Het verschil is voor een belangrijk deel te verklaren door de landelijke ontwikkeling van afname van de toonbankbestedingen in niet-dagelijkse goederen (zie tabel 4.3). Vooral winkels met luxe en duurzame goederen hebben de afgelopen jaren in Nederland bedrijfseconomisch gezien daarom moeilijke tijden gehad. Dit beeld is ook in andere steden zichtbaar. Overigens wil het hier weergegeven verschil niet zeggen dat het omzetniveau in gelijke mate verminderd is. Dat is niet het geval, want daarbij moet rekening gehouden worden met de toe-/afname van de gemiddelde bezoekfrequentie van de ondervraagde bezoekers (er is sprake van enige toename na realisatie van Zuidpoort) en het totale aantal bezoekers in de binnenstad.

Aan dagelijkse artikelen wordt in Delft in 2005 gemiddeld ca. € 19,- per kopende bezoeker uitgegeven. In voorgaande jaren werd een vergelijkbaar bedrag uitgegeven, variërend van €16,- in 2000 tot € 20,- in 2003. De bestedingen aan branches voor de dagelijkse behoeften zijn dan ook minder variabel dan de bestedingen aan recreatieve en doelgerichte winkelbranches. De respondenten die aangeven iets te kopen in de dagelijkse branches, bestaan voor 80% uit Delftenaren. Zij geven ook twee keer zoveel uit dan consumenten van elders. Deze bevindingen zijn overeenkomstig met voorgaande jaren.

Aan niet-dagelijkse artikelen wordt per kopende bezoeker gemiddeld ca. € 56,- uitgegeven. De kopers uit de 1^e ring en van elders uit Nederland, geven met respectievelijk € 54,- en € 79,- meer uit dan de bezoeker uit Delft (€ 52,-). Dit heeft nadrukkelijk te maken met het bezoekmotief en de verblijfsduur. Respondenten van buiten Delft karakteriseren zich in hun winkelgedrag immers meer door het toeristisch-recreatief bezoekmotief.

Opvallend is dat bezoekers die met de auto zijn en geparkeerd hebben in de garages, over het algemeen meer geld uitgeven in de niet-dagelijkse winkelbranches dan andere bezoekers, zoals blijkt uit tabel 5.10. Tussen automobilisten in het algemeen en andere bezoekers is overigens vrijwel geen verschil.

Tabel 5.10 Bestedingen (excl. niet-kopers) in niet-dagelijkse winkelbranches, naar vervoerswijze in %, 2005

	Bestedingen niet-dagelijks				Totaal
	Niets besteed	1 t/m 20 euro	21 t/m 50 euro	meer dan 50 euro	
Automobilisten	37	31	17	15	100
<i>in parkeergarage</i>	13	36	19	32	100
<i>op straatparkeerplaats</i>	39	31	17	13	100
Overige vervoerswijzen	40	31	17	12	100
Totaal	37	31	17	15	100

Bestedingen in de oude binnenstad versus In de Veste/Zuidpoort

Van de respondenten die aangeven alleen de oude binnenstad te bezoeken, of alleen het deelgebied In de Veste/Zuidpoort, gaat respectievelijk 51% en 40% over tot een aankoop. Bezoekers aan In de Veste/Zuidpoort geven relatief gezien iets meer uit aan dagelijkse goederen (€ 19) en wat minder aan niet-dagelijkse goederen (€ 49). In de oude binnenstad zijn de gemiddelde bestedingsbedragen respectievelijk € 15 en € 56. Hetdeelgebied In de Veste/Zuidpoort kenmerkt zich dan ook meer als een stadsdeelcentrum met een primaire aankoopfunctie, waar meer dagelijkse boodschappen worden gedaan dan in de oude binnenstad. In de oude binnenstad wordt derhalve vaker iets gekocht, en iets meer uitgegeven aan niet-dagelijkse goederen. De diversiteit in winkels in de niet dagelijkse branches is daar dan ook groter. Ook hier geldt de kanttekening dat voor een deel van de respondenten de afbakening van het deelgebied In de Veste /Zuidpoort, versus oude binnenstad onduidelijk was.

Bestedingen op de markt, bij de horeca en cultuur

Gemiddeld genomen besteden de kopende bezoekers in Delft anno 2005 € 14,- aan de markt, € 9,- aan de horeca en € 19,- aan toeristische en culturele voorzieningen. De bestedingen in deze branches in 2000 waren respectievelijk € 10,-; €12, en € 9,-.

Bezoekers die uit Delft komen, geven meer geld uit in deze branches dan overige bezoekers. Het aandeel kopers in deze branches ligt beduidend lager dan het aandeel kopers in de detailhandel: 16% van de bezoekers maakt gebruik van de horeca en koopt iets op de markt, terwijl slechts 1% van de respondenten aangeeft geld te hebben uitgegeven bij culturele voorzieningen. Ten opzichte van vijf jaar geleden, is het aandeel bezoekers dat iets uitgeeft op de zaterdagmarkt gedaald van 26% naar 16% en is het aandeel respondenten dat iets uitgeeft bij de culturele voorzieningen, afgenomen van 2,5% naar 1%.

Bezoekduur

Alhoewel op identieke wijze bezoekers zijn ondervraagd naar hun verblijfsduur in de binnenstad blijkt vergelijking met voorgaande jaren niet goed mogelijk. Mogelijk is in de voorgaande jaren de bezoekduur “vandaag, tot nu toe” opgehoogd naar geschatte totale bezoekduur in de binnenstad¹³. Nadrukkelijk geldt dat het bij de bezoekduur in 2005 gaat om de tot op moment van enquêteren doorgebrachte tijd, dus een deel van de totale bezoektijd aan de binnenstad.

Tabel 5.11 Gemiddelde bezoekduur naar herkomst, 2000 – 2005

herkomstgebied	Gemiddelde bezoekduur 2000	Gemiddelde bezoekduur 2001	Gemiddelde Bezoekduur 2002	Gemiddelde bezoekduur 2003	Gemiddelde bezoekduur 2005**
Delft	1 uur en 30 min.	1 uur en 30 min.	1 uur en 20 min.	1 uur en 20 min.	47 minuten
Eerste ring	1 uur en 30 min.	1 uur en 30 min.	1 uur en 30 min.	1 uur en 40 min.	53 minuten
Elders Nederland	1 uur en 50 min.	2 uur en 10 min.	2 uur	2 uur en 20 min.	66 minuten
Buitenland	1 dag en langer	1 dag en langer	1 dag en langer	1 dag en langer	38 minuten
Totaal	1 uur en 30 min.	1 uur en 40 min.	1 uur en 30 min.	1 uur en 30 min.	51 minuten

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2000, 2001, 2002 en 2003; DHV oktober 2005

** Tot op moment van enquêteren

In grote lijnen is echter in alle jaren evenwel een zelfde tendens te zien: degenen die van buiten Delft komen, hebben gemiddeld een langere bezoekduur dan de Delftenaren zelf en naarmate de afstand groter wordt neemt de gemiddelde bezoekduur toe (van drie kwartier bij de Delftenaren tot meer dan een uur bij bezoekers van buiten de regio per 2005).

¹³ Dat blijkt uit de verblijfsduur van buitenlanders, 1 dag en langer in de jaren 2000 - 2003. Dit gemiddelde spoort niet met de vraagstelling “hoeveel tijd heeft u vandaag tot nu toe in de Delftse binnenstad doorgebracht”.

Bezoekers van de oude binnenstad enerzijds en het nieuwere winkelgebied in de Vestte/Zuidpoort kennen een ongeveer even lange verblijfsduur.

5.6.1 Oordeel over binnenstad

Het oordeel over de binnenstad heeft betrekking op de bereikbaarheids-, kwaliteits- en leefbaarheidsaspecten. De vitaliteit en aantrekkelijkheid van de binnenstad staat in relatie tot de kwaliteitsbeoordeling ervan door bezoekers van de Delftse binnenstad.

Bereikbaarheid verbeterd door komst Zuidpoortgarage

In tabel 5.12 zijn de rapportcijfers voor verschillende bereikbaarheidsaspecten weergegeven. In vergelijking met de periode dat de parkeermaatregelen werden ingevoerd (2001 – 2005) scoren anno 2005 vrijwel alle aspecten beter. Voor de meeste aspecten ligt de waardering ook boven het niveau voordat de maatregelen werden ingevoerd (2000). Vooral op het gebied van het parkeren is de bezoeker nu veel positiever in zijn oordeel. Met de komst van de Zuidpoortgarage is de score van de kwaliteit van de parkeergarages beduidend hoger dan voorheen. Ook is men duidelijk positiever gestemd over het aantal beschikbare parkeerplaatsen. Vooral de daadwerkelijke autobereikbaarheids- en parkeeraspecten.

Tabel 5.12 Rapportcijfers bereikbaarheidsaspecten binnenstad Delft naar vervoerswijze in 2005 (excl. weet niet) en totaal 2000 – 2005

	Automobilisten	Fietsers	OV-reizigers	Voetgangers	Totaal 2000	Totaal 2001	Totaal 2002	Totaal 2003	Totaal 2005
Bereikbaarheid per auto	6,7	5,1	5,8	5,4	5,5	5,2	5,3	5,2	5,7
Bereikbaarheid per (brom)fiets	8,2	8,4	8,1	7,9	8,1	8,1	8	8	8,2
Bereikbaarheid per OV	6,7	7,0	7,8	7,1	6,7	6,8	7	7	7,2
Aantal autoparkeerplaatsen	6,8	5,8	5,8	5,3	5,1	4,8	5	4,9	6,0
Hoogte parkeertarieven	4,7	4,4	4,7	4,5	5,4	4,5	4,1	3,6	4,5
Kwaliteit parkeergarage(s)	7,7	7,6	7,0	5,2	-	6,6	6,9	6,7	7,6
Kwaliteit overige parkeerplaatsen	6,1	6,2	6,7	5,9	-	5,8	6,1	6,1	6,1
Algemeen oordeel parkeren**	nvt	nvt	nvt	nvt	5,9	4,9	5,6	4,9	nvt
Vindbaarheid parkeerplaats**	7,5	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	7,5
Aantal stallingsplaatsen fiets	6,0	5,9	6,0	5,8	5,6	5,3	5,5	5,6	5,9
Kwaliteit stallingsplaatsen fiets	5,5	5,6	5,6	5,4	5,6	5,4	5,7	5,7	5,5

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2000, 2001, 2002 en 2003; DHV oktober 2005

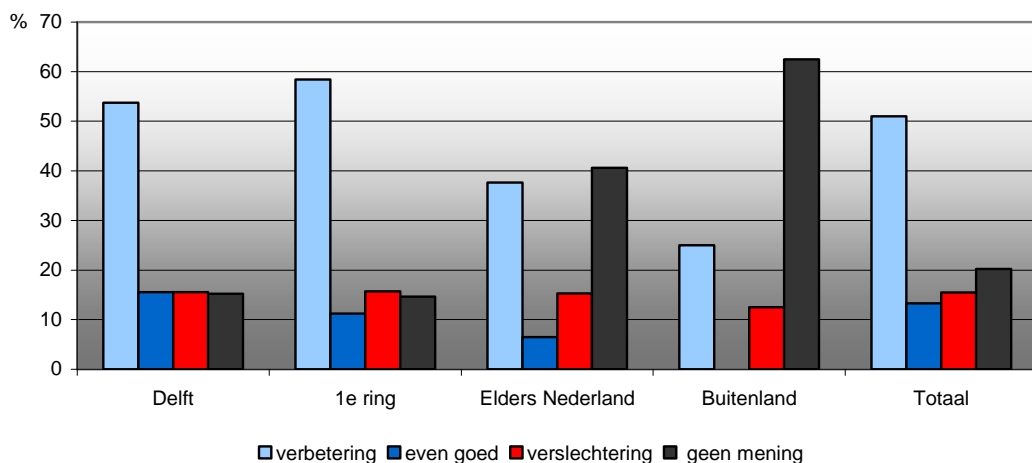
** alleen gevraagd aan bezoekers per auto of motor

Minpunt is de hoogte van de parkeertarieven. Deze wordt anno 2005 opnieuw met een onvoldoende beoordeeld. In vergelijking met kernen in de regio kent Delft dan ook relatief hoge parkeertarieven.

Beoordeling parkeermaatregelen vanaf 2003: een succes

Het verdwijnen van 'straatparkeren' en het 'verbannen' van auto's naar parkeergarages wordt veelal met grote argwaan tegemoet gezien. Dat blijkt ten onrechte te zijn. Alle categorieën bezoekers blijken de maatregelen in de Delftse binnenstad als een verbetering van de situatie te ervaren, zoals moge blijken uit figuur 5.1.

Figuur 5.1 Beoordeling van de parkeermaatregelen die sinds 2003 zijn ingevoerd*, naar herkomst bezoekers, in %, in 2005

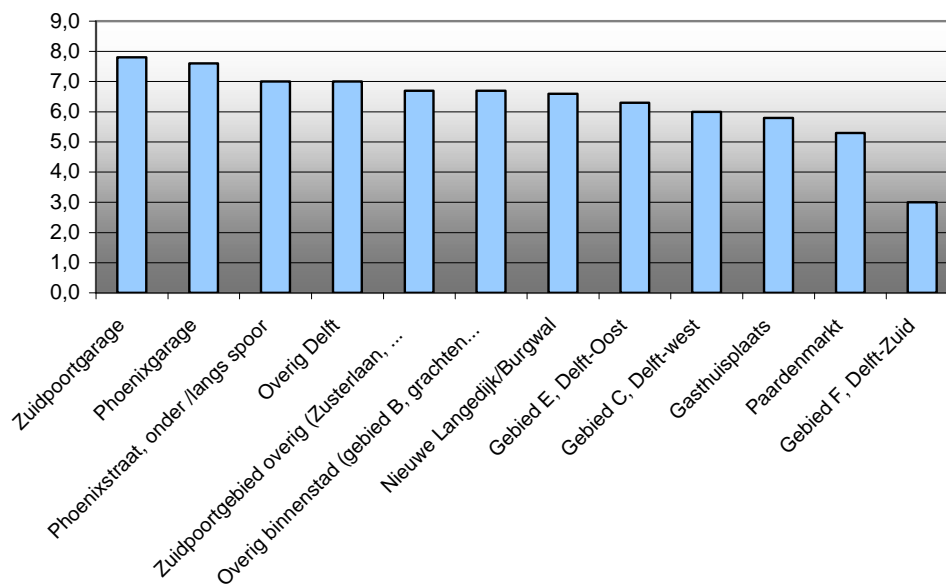
* Verdwijnen straatparkeerplaatsen Markt en opening Zuidpoortgarage

De ingevoerde parkeermaatregelen sinds 2003, het opheffen van de straatparkeerplaatsen op de Markt en de opening van de Zuidpoortgarage (behorende tot fase 2 en 3 van de Nota Autoluw), wordt door het overgrote deel van de respondenten als positief beoordeeld. Het aandeel bezoekers dat de maatregelen als een verslechtering ervaart is slechts 15%, terwijl 51% de maatregelen expliciet als verbetering beoordeelt. Bezoekers uit de 1^e ring zijn gemiddeld genomen het vaakst positief.

Beoordeling parkeergarages en straatparkeerplaatsen

De parkeergarages in Delft worden als parkeerlocatie beter beoordeeld dan de straatparkeerplaatsen: gemiddeld scoren zij een 7,6 tegen een 6,1 voor de overige parkeervoorzieningen. De nieuwe Zuidpoortgarage wordt door de bezoekers met gemiddeld een 7,8 het best beoordeeld, zoals blijkt uit figuur 5.2.

Figuur 5.2 Beoordeling kwaliteit van de parkeergarages met een rapportcijfer (van 1 t/m 10) per 2005

Zoektijd

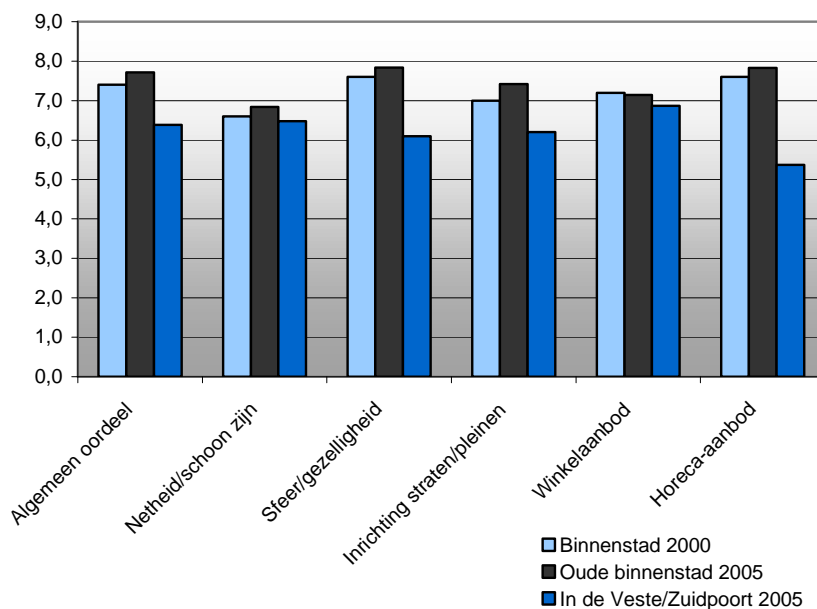
In 2005 geeft 78% van de respondenten aan minder dan 5 minuten gezocht te hebben naar een parkeerplaats. Ten opzichte van 2000 is het aantal bezoekers wat direct (binnen 5 minuten) een plaats heeft gevonden wel gedaald, van 89% naar 78%. De vindbaarheid van de parkeerplaatsen wordt met een gemiddeld rapportcijfer van 7,5 echter duidelijk positief beoordeeld (zie tabel 5.12).

Al met al is duidelijk dat met de realisatie van het Zuidpoortgebied en de toevoeging van een kwalitatief goede garage, de tot dan toe (tijdens de bouwwerkzaamheden in het Zuidpoortgebied) als vervelend beoordeelde situatie rondom de parkeer- en bereikbaarheidssituatie, duidelijk in positieve zin is veranderd.

Beoordeling aanbodkenmerken binnenstad

In 2000 werd de kwaliteit van de Delftse binnenstad voor wat betreft aanbodkenmerken voor de binnenstad als geheel beoordeeld. In het jaar 2005 is een onderscheid gemaakt naar de deelgebieden oude binnenstad en het deelgebied In de Veste/Zuidpoort. Te zien is in figuur 5.3, dat voor de meeste aspecten er duidelijke verschillen zijn tussen beide gebieden.

Figuur 5.3 Beoordeling aspecten binnenstad met een rapportcijfer, naar herkomst bezoekers, in het jaar 2000 voor de binnenstad als geheel en in 2005 voor de oude binnenstad en In de Veste/Zuidpoort, in rapportcijfers

Te zien is ook dat in grote lijnen de beoordeling van de binnenstad als geheel op gelijk niveau blijft ten opzichte van 2000. Voor alle aspecten scoort de oude binnenstad duidelijk beter dan het gebied In de Veste/Zuidpoort. De oude binnenstad wordt in 2005 in het algemeen oordeel met een 7,7 beoordeeld, terwijl het nieuwere deelgebied In de Veste/Zuidpoort slechts een 6,4 scoort. Ook hier geldt de kanttekening dat een deel van de respondenten met de lagere beoordeling mogelijk specifiek doelt op Zuidpoort en niet het gehele deelgebied In de Veste/Zuidpoort. Opvallend is dat de toevoeging van winkelmeters in Zuidpoort niet geleid heeft tot een positievere waardering van het winkelaanbod van de binnenstad als geheel.

De oude binnenstad scoort ten opzichte van In de Veste/Zuidpoort vooral beter in de aspecten die in de 'gezelligheidssfeer' liggen, zoals de ambiance en de stedenbouwkundige uitstraling en verder scoort de oude binnenstad veel beter op het horeca-aanbod. Wat sfeer betreft roept de stedenbouwkundige inrichting van het Zuidplein wellicht een bepaalde kilte op. Hierbij moet wel rekening gehouden worden dat de bouwkundige werkzaamheden op en rond het Zuidplein het moment van onderzoek nog niet volledig afgerond waren. De stedenbouwkundige uitstraling en opzet van het jaren '70-gebied In de Veste is wellicht ook een aspect wat bij consumenten geen bijzonder warm gevoel oplevert.

5.6.2 Delft Internet Panel: beoordeling binnenstad

Het verbeteren van de leefbaarheid van de binnenstad is één van de doelstellingen in het kader van de kwaliteitsverbetering binnenstad. Om hierover uitspraken te kunnen doen, zijn vanaf 2001 *online* vragen gesteld aan inwoners uit Delft via het Delft Internet Panel (DIP). De opinietelling uit 2005 vond plaats in oktober. Ten aanzien van voorgaande jaren is alleen een vergelijking mogelijk voor het onderwerp ‘rapportcijfers voor de binnenstad’ en ‘parkeren’.

Algemene cijfers

Jaarlijks wordt aan het DIP gevraagd om rapportcijfers te geven over een aantal aspecten van hun wijk. Voor de beoordeling van de binnenstad is aan bewoners van de binnenstad gevraagd wat zij vinden van een aantal aspecten van hun wijk, weergegeven in tabel 5.13.

Tabel 5.13: Rapportcijfers inwoners*

	In binnenstad Delft**			
	2001	2002	2003	2005
Verkeersveiligheid	6,6	6	5,8	6,6
Bereikbaarheid per auto	5,7	5,9	4,8	5,6
Bereikbaarheid per OV	6,9	7,1	6,6	6,6
Bereikbaarheid per fiets	8,1	8,4	8,4	8,4
Sfeer/ gezelligheid	-	-	7,8	8
Mate van schoonhouden	-	-	6,8	6,9
Aantrekkelijkheid algemeen	-	-	7,7	7,8

* bron: gemeente Delft, afdeling Onderzoek & Statistiek, gegevens uit het DIP

** Alleen gevraagd aan inwoners van de binnenstad

De inwoners van de Delftse binnenstad geven voor vrijwel alle aspecten een voldoende. Ten opzichte van voorgaande jaren is er gemiddeld genomen niet veel veranderd in de beoordeling. Wat wel opvalt, is dat de genomen parkeer- en verkeersmaatregelen sinds 2003 hun vruchten afwerpen. Delftse binnenstadbewoners zijn, na een negatievere beoordeling in 2003, thans minder negatief gestemd over de bereikbaarheid van de binnenstad per auto. Dit is het enige aspect waarbij nog (net) geen voldoende wordt gescoord. Deze beoordeling is trouwens overeenkomstig met het oordeel van de bezoekers aan de binnenstad (zie tabel 5.12).

In tabel 5.14 staat het oordeel van bewoners met betrekking tot de parkeercapaciteit weergegeven.

Tabel 5.14: Voldoende parkeerplaatsen volgens inwoners

	In binnenstad Delft**				In Delft totaal gemiddeld			
	2001	2002	2003	2005	2001	2002	2003	2005***
Ja, ruim voldoende	8%	8%	-	22%	21%	16%	-	22%
Ja, net voldoende	15%	17%	-	25%	30%	29%	-	38%
Nee, net te weinig	19%	19%	-	16%	17%	25%	-	23%
Nee, veel te weinig	47%	49%	-	23%	26%	25%	-	13%
Weet niet	11%	6%	-	14%	6%	5%	-	3%

* bron: gemeente Delft, afdeling Onderzoek & Statistiek, gegevens uit het DIP

** gevraagd aan bewoners uit alle wijken

*** niet-gevraagd aan binnenstadbewoners

Opvallend is dat de Delftenaren het aantal parkeerplaatsen in de binnenstad veel positiever beoordelen dan de jaren daarvoor. Bijna 50% geeft aan dat de parkeercapaciteit ‘net’ voldoende of ‘ruim’ voldoende is, tegen 25% in 2002. De opening van de Zuidpoortgarage met 840 parkeer-

plaatsen heeft naar alle waarschijnlijkheid gezorgd voor deze verbetering. Ten aanzien van de parkeermaatregelen op en herinrichting van de Markt, vindt het merendeel van de Delftenaren (90%) dat de Markt er op vooruit is gegaan. Een aantal genoemde positieve punten zijn: de Markt is gezelliger en aantrekkelijker geworden, er rijden geen auto's meer en de overzichtelijkheid is verbeterd.

6 COLOFON

Opdrachtgever	: Stichting Centrummanagement Delft
Project	: Monitor Binnenstad Autoluw
Dossier	: X2609-01.001
Omvang rapport	: 40 pagina's
Auteur	: Dennis Jannette Walen, Elise Bos Eyssen
Bijdrage	: Jenny van den Broek
Projectleider	: Dennis Jannette Walen
Projectmanager	: Marianne Nevens
Datum	: 10 november
Naam/Paraaf	:

BIJLAGE 1 CONSUMENT EN GEBRUIK VOORZIENINGEN BINNENSTAD, ONDERZOEKSVERANTWOORDING

De uitvoering

Om informatie te verkrijgen met betrekking tot de consument is een bezoekersenquête in de binnenstad van Delft uitgevoerd. Verder zijn verschillende statistische gegevens geanalyseerd die betrekking hebben op het toerisme in Delft. Daarnaast zijn als achtergrondinformatie, gegevens met betrekking tot inwoneraantallen in en rond Delft verzameld. Deze geven inzicht in de ontwikkeling van het consumentendraagvlak.

De bezoekersenquête is gehouden op:

- vrijdag 7 oktober 2005 10.00 - 21.00 uur (werkdag en koopavond)
- zaterdag 8 oktober 2005 10.00 - 17.00 uur

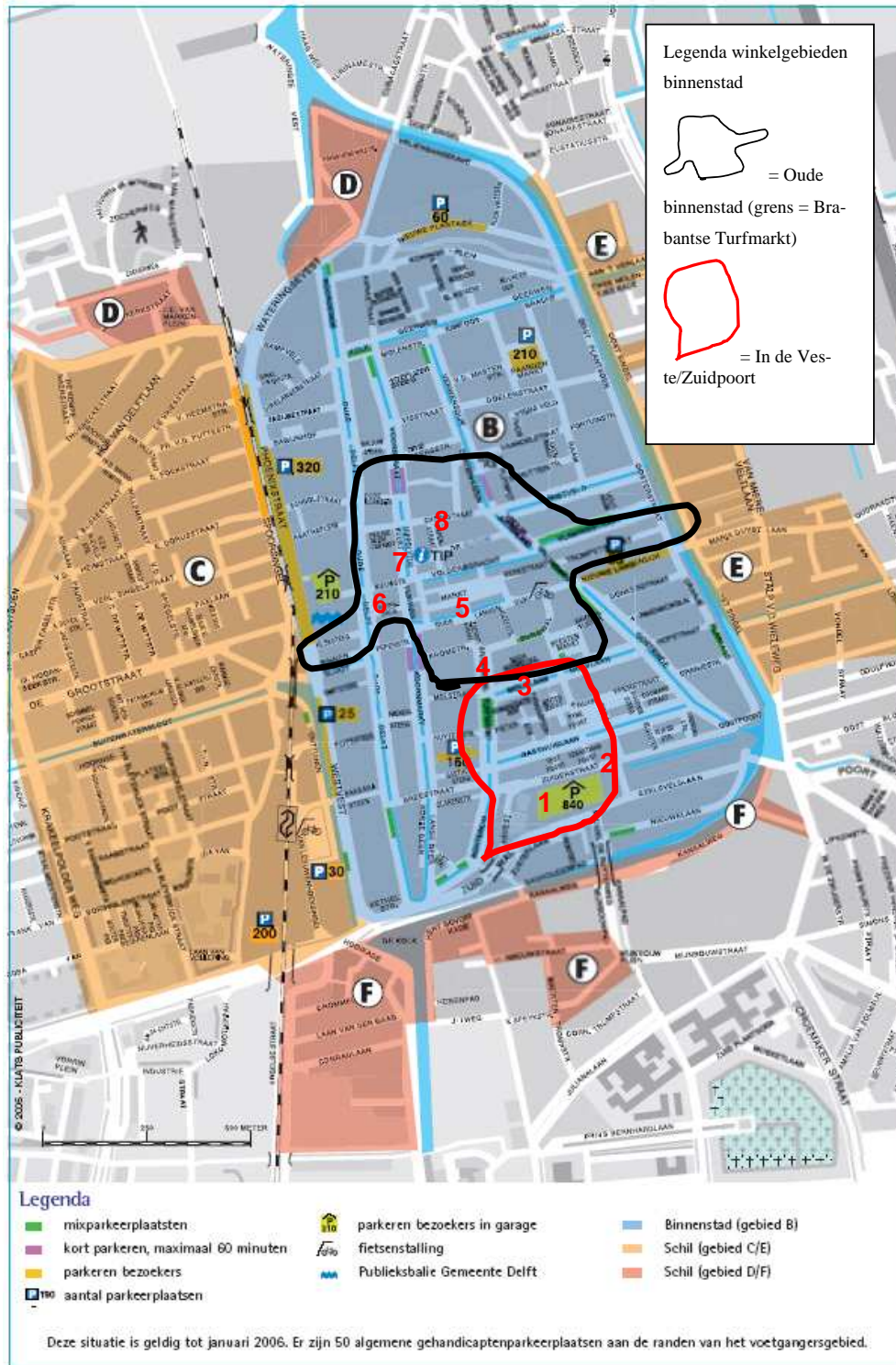
Binnen de Delftse binnenstad zijn op 8 strategische punten enquêtes uitgevoerd, te weten:

- 1) Ingang parkeergarage Zuidpoortgarage (op het punt waar men loopt van de garage naar buiten, dit is bij de schuifdeuren bij de wc's, vlak voor de roltrappen. Dit is nog ondergronds
- 2) Ergens op het plein van het Zuidpoortgebied, bijvoorbeeld in de hoek bij de V&D (Sebastiaanpoort)
- 3) Hoek Paradijspoort/Molslaan (bij de Hema)
- 4) Brabantse Turfmarkt (markt op zaterdag)
- 5) Hoek Gerritsenstraat/Oude Langedijk
- 6) Hoek Wijnhaven/Oude Langedijk (op de brug bij bushalte)
- 7) Hoek Voldersgracht/Papenstraat
- 8) Choorstraat, flexibele locatie. Bij voorkeur bij de fietsenstalling voor de C1000.

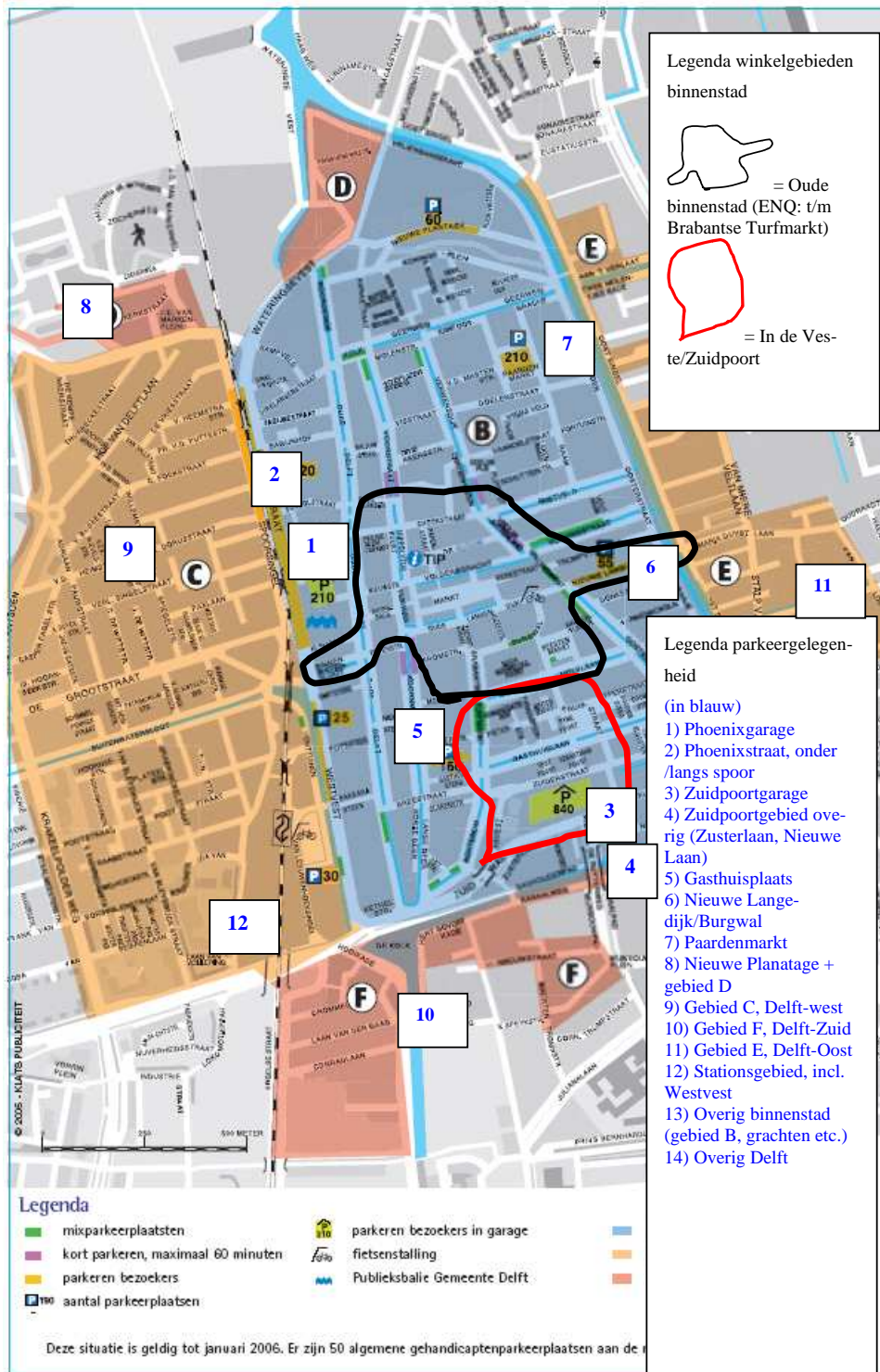
In totaal zijn op beide dagen 924 bezoekers geënuquêteerd.

Weersomstandigheden en eventuele bijzonderheden

Het weer was half bewolkt, af en toe zon, droog, met temperaturen van gemiddeld 15-17 graden Celsius. Op zaterdag vonden tegelijkertijd met betrekking tot bijzondere omstandigheden een 'wijkbuurtheest op de markt, markt op de Burgwal en de Brabantse turfmarkt' plaats.

Enquêtepunten 2005

Toonkaart voor bezoekers Delftse binnenstad (parkeergelegenheid)

BIJLAGE 2 WINKEL- EN VOORZIENINGENAANBOD

Tabel Ila Functies en voorzieningen binnenstad in aantal vestigingen

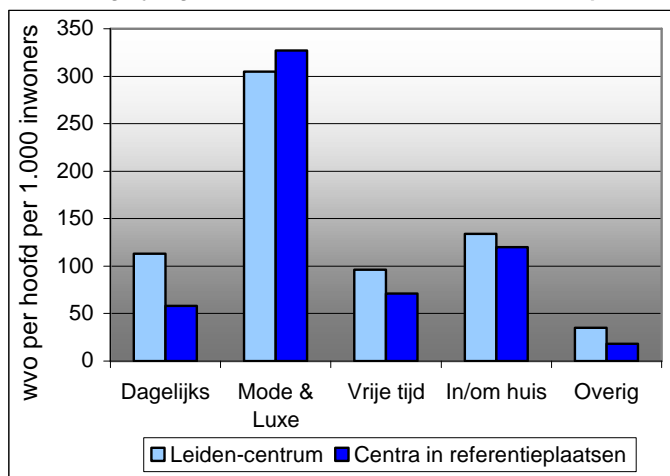
	BRO		Locatus/gem. Delft		
	2000	2001	2002	2003	2005
Levensmiddelen	49	49	48	46	52
Persoonlijke verzorging	10	12	12	11	15
Warenhuis	2	2	2	2	2
Kleding en mode	60	63	61	56	62
Schoenen en lederwaren	14	13	13	16	12
Juwelier en optiek	13	13	13	14	13
Huishoudelijke en luxe artikelen	21	21	19	20	21
Antiek en kunst	20	23	23	20	17
Sport en spel	12	11	11	16	13
Hobby	15	16	16	21	16
Media	16	16	16	16	18
Dier en plant	13	15	15	12	13
Bruin- en witgoed	21	20	20	19	19
Fietsen en autoaccessoires	5	5	5	6	8
Doe-het-zelf	8	6	7	7	6
Wonen	31	30	30	30	30
Detailhandel overig	29	37	40	35	33
<i>Subtotaal detailhandel</i>	<i>339</i>	<i>352</i>	<i>351</i>	<i>347</i>	<i>350</i>
Automotive	2	3	3	3	3
Horeca	178	187	188	183	192
Cultuur	28	31	31	35	38
Ontspanning	6	5	3	3	4
Verhuur	5	5	5	5	4
Ambacht	19	47	46	46	43
Financiële dienstverlening	7	14	11	10	13
Part. dienstverlening	84	48	49	48	47
Overheid	6	7	6	5	n.v.t.
<i>Subtotaal overige functies</i>	<i>335</i>	<i>347</i>	<i>342</i>	<i>338</i>	<i>344</i>
<i>Leegstand</i>	<i>37</i>	<i>33</i>	<i>37</i>	<i>48</i>	<i>20</i>
Totaal	711	732	730	733	714

Tabel IIb Winkelbranchering Delft-centrum in de jaren 2000- t/m 2005, in m² w.v.o.

Branche	2000		2001		2002		2003		2005	
	Aantal winkels	m².	Aantal Winkels	m² .	Aantal winkels	m² .	Aantal winkels	m² .	Aantal winkels	m²
Levensmiddelen	49	6.420	49	6.705	48	6.105	48	5.645	52	8109
Persoonlijke Verzorging	10	1.355	12	1.285	12	1.285	12	1.205	15	2021
Warenhuis	2	3.505	2	3.160	2	3.160	2	3.160	2	3230
Kleding & Mode	60	9.655	63	9.685	61	9.545	61	9.500	62	11658
Schoenen & Lederwaren	14	1.630	13	1.495	13	1.495	13	1.515	12	2208
Juwelier & Optiek	13	760	13	750	13	750	13	695	13	853
Huishoudelijke- & Luxe Art.	21	3.030	21	2.505	19	2.395	19	2.405	21	3049
Antiek & Kunst	20	1.305	23	1.360	23	1.360	23	1.020	17	1049
Sport & Spel	12	1.570	11	1.420	11	1.420	11	1.500	13	1822
Hobby	15	1.355	16	1.455	16	1.455	16	1.545	16	1427
Media	16	2.520	16	2.095	16	2.095	16	2.315	18	2273
Plant & Dier	13	935	15	1.065	15	1.065	15	830	13	714
Wit- en bruingoed	21	2.315	20	2.445	20	2.445	20	2.250	19	3104
Auto & Fiets	5	840	5	855	5	855	5	915	8	1295
Doe-het-zelf	8	1.430	6	1.355	7	1.415	7	1.400	6	1353
Wonen	31	5.450	30	5.295	30	5.295	30	5.005	30	5098
Detailhandel Overig	29	1.925	37	3.555	40	3.700	40	2.515	33	2818
Totaal	339	45.990	352	46.490	351	45.840	339	43.425	350	52081

Tabel IIc Branchevergelijking Delft-centrum met centra van referentieplaatsen

	Winkelvloeroppervlakte totaal in m ² w.v.o.		per hoofd per 1.000 inwoners	
	Delft	Referentieplaatsen* gem.	Delft	Referentieplaatsen
Dagelijks aanbod	10.130	6.852	105	98
<i>Levensmiddelen</i>	8.109	5.115	84	73
<i>Persoonlijke Verzorging</i>	2.021	1.737	21	25
Niet-dagelijks aanbod	41.951	41.898	435	598
<i>Warenhuis</i>	3.230	4.940	33	70
<i>Kleding & Mode</i>	11.658	12.207	121	174
<i>Schoenen & Lederwaren</i>	2.208	3.469	23	49
<i>Juwelier & Optiek</i>	853	976	9	14
<i>Huishoudelijke- & Luxe Art.</i>	3.049	2.451	32	35
<i>Antiek & Kunst</i>	1.049	332	11	5
<i>Sport & Spel</i>	1.822	2.569	19	37
<i>Hobby</i>	1.427	981	15	14
<i>Media</i>	2.273	1.594	24	23
<i>Plant & Dier</i>	714	567	7	8
<i>Wit- en bruingoed</i>	3.104	3.021	32	43
<i>Auto & Fiets</i>	1.295	766	13	11
<i>Doe-het-zelf</i>	1.353	547	14	8
<i>Wonen</i>	5.098	5.757	53	82
<i>Detailhandel Overig</i>	2.818	1.721	29	25
Totaal	52.081	48.749	539	695

Branchevergelijking Leiden-centrum met centra van referentieplaatsen

Bron: Locatus, 2005

Tabel IId Keten- en filiaalbedrijf naar branche 2005

Branche	Keten- en filiaalbedrijf				Midden- en Kleinbedrijf				Totaal
	m ²	Aan- deel	Aantal winkels	Aandeel	m ²	Aandeel	Aantal winkels	Aandeel	m ² w.v.o.
	w.v.o.				w.v.o.				
Levensmiddelen	5799	72%	13	25%	2310	28%	39	75%	8109
Persoonlijke Verzorging	1404	69%	7	47%	617	31%	8	53%	2021
Warenhuis	3230	100%	2	100%	0	0%	0	0%	3230
Kleding & Mode	7054	61%	23	37%	4604	39%	39	63%	11658
Schoenen & Lederwaren	1893	86%	7	58%	315	14%	5	42%	2208
Juwelier & Optiek	351	41%	5	38%	502	59%	8	62%	853
Huishoudelijke- & Luxe Art.	1810	59%	4	19%	1239	41%	17	81%	3049
Antiek & Kunst	0	0%	0	0%	1049	100%	17	100%	1049
Sport & Spel	986	54%	4	31%	836	46%	9	69%	1822
Hobby	475	33%	4	25%	952	67%	12	75%	1427
Media	663	29%	6	33%	1610	71%	12	67%	2273
Plant & Dier	100	14%	1	8%	614	86%	12	92%	714
Wit- en bruingoed	2425	78%	12	63%	679	22%	7	37%	3104
Auto & Fiets	414	32%	3	38%	881	68%	5	63%	1295
Doe-het-zelf	554	41%	1	17%	799	59%	5	83%	1353
Wonen	84	2%	1	3%	5014	98%	29	97%	5098
Detailhandel Overig	578	21%	3	9%	2240	79%	30	91%	2818
Totaal	27820	53%	96	27%	24261	47%	254	73%	52081

BIJLAGE 3 OV-STATISTIEKEN EN FIETSGEBRUIK

Tabel IIIa Busbezetting (gemiddeld aantal reizigers per werkdag) op Delftse buslijnen*

Lijn	Traject	Telpunt	2001		mei 2002**		mei 2003**		mei 2004**	
			Heen	Terug	Heen	Terug	Heen	Terug	Heen	Terug
48	Delft-Leiden	Station centrum	154	-						
		Binnenwatersloot	-	183						
60	Voorhof-Nootdorp	Station centrum	663	626	476	534	490	500	501	542
		Markt	-	623	-	434				512
61	Kuyperwijk-Wippolder	Bolwerk	462	-	478	-	484	-		420
		Station centrum	350	396	418	433	407	428	409	449
		In de Veste	-	373	-	387	-	449		377
62	Station Zuid-Nootdorp	Station centrum	682	590	453	528	519	533	459	514
		Markt	-	612	-	444				448
63	Station Centrum-Station Zuid	Station centrum	122	-	175	-	197	-	204	
		In de Veste	-	267	-	406	-	293		252
64	Tanthof-Delftse Hout	Station centrum	899	1.123	733	900	797	1.008	683	914
		In de Veste	-	790	-	577	-	630		622
69	Station Centrum-TU Wijk	Station Centrum					658	-		383
		In de Veste					-	285		349
121	Delft-Zoetermeer	In de Veste	569	-	804	-	707	-		636
128	Delft-Hoek van Holland	Station centrum	603	-	610	-	495	-		427
129	Den Haag-Rotterdam***	In de Veste	467	-	1.593	-	1.072	-		681

* Bron: ConneXXion (uit Statistisch Jaarboek, gemeente Delft)

** Indicatieve cijfers, aangezien de bezettingscijfers gebaseerd zijn op 1 of 2 metingen

*** Lijn 129 rijdt sinds 14-12-2003 s'avonds en op zondag niet meer tussen Delft en Rotterdam

Tabel IIIb Instappende tramreizigers in Delft op lijn 1 (gemiddeld aantal instappers per werkdag)*

	2000	2001**	2002	2003	2004
Delft richting Den Haag	4.700	3.258	6.753	6.477	6.350
Den Haag richting Delft	5.200	2.063	3.212	4.004	3.850

* Bron: Haagsche Tramweg Maatschappij (uit Statistisch Jaarboek, gemeente Delft)

** In 2001 heeft tramlijn 1 in de maanden juni, juli en augustus niet gereden

i.v.m. renovatie van o.a. de Reineveldbrug, gedurende deze periode reed er wel een alternatieve buslijn 1.

Tabel IIIc Gemiddeld aantal in- en uitstappende treinreizigers in Delft op werkdagen (ma/di/wo/do)*

	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2003	2004
Delft	22.731	22.223	22.480	21.805	23.332
Delft-Zuid	2.726	2.883	2.920	2.516	2.491
Totaal	25.457	25.106	25.400	24.321	25.823

* Bron: Nederlandse Spoorwegen (uit Statistisch Jaarboek, gemeente Delft)

BIJLAGE 4: OVERIGE TABELLEN

Tabel IV.1 : Herkomst respondenten op vrijdag, koopavond en zaterdag
Delft **Eerste ring**

	2000	2001	2002	2003	2005	2000	2001	2002	2003	2005
Vrijdag	74%	75%	71%	73%	71%	9%	5%	5%	6%	9%
Koopavond	76%	68%	73%	63%	70%	6%	14%	5%	11%	11%
Zaterdag	71%	71%	77%	75%	72%	10%	15%	8%	9%	10%
Totaal	73%	73%	75%	74%	71%	9%	10%	7%	8%	10%
Aant. Resp.	703	622	705	576	657	89	86	65	62	89

	Elders Nederland					Buitenland					Totaal				
	2000	2001	2002	2003	2005	2000	2001	2002	2003	2005	2000	2001	2002	2003	2005
Vrijdag	15%	17%	22%	21%	19%	3%	3%	2%	1%	1%	40%	46%	35%	32%	48%
Koopavond	17%	18%	20%	26%	19%	1%	1%	1%	-	-	10%	11%	6%	5%	15%
Zaterdag	13%	14%	15%	16%	18%	6%	0%	0%	1%	1%	50%	43%	59%	63%	37%
Totaal	14%	16%	18%	18%	18%	4%	1%	1%	1%	1%	100%	100%	100%	100%	100%
Aant. Resp.	138	134	169	141	170	38	12	6	5	8	968	855	945	784	924

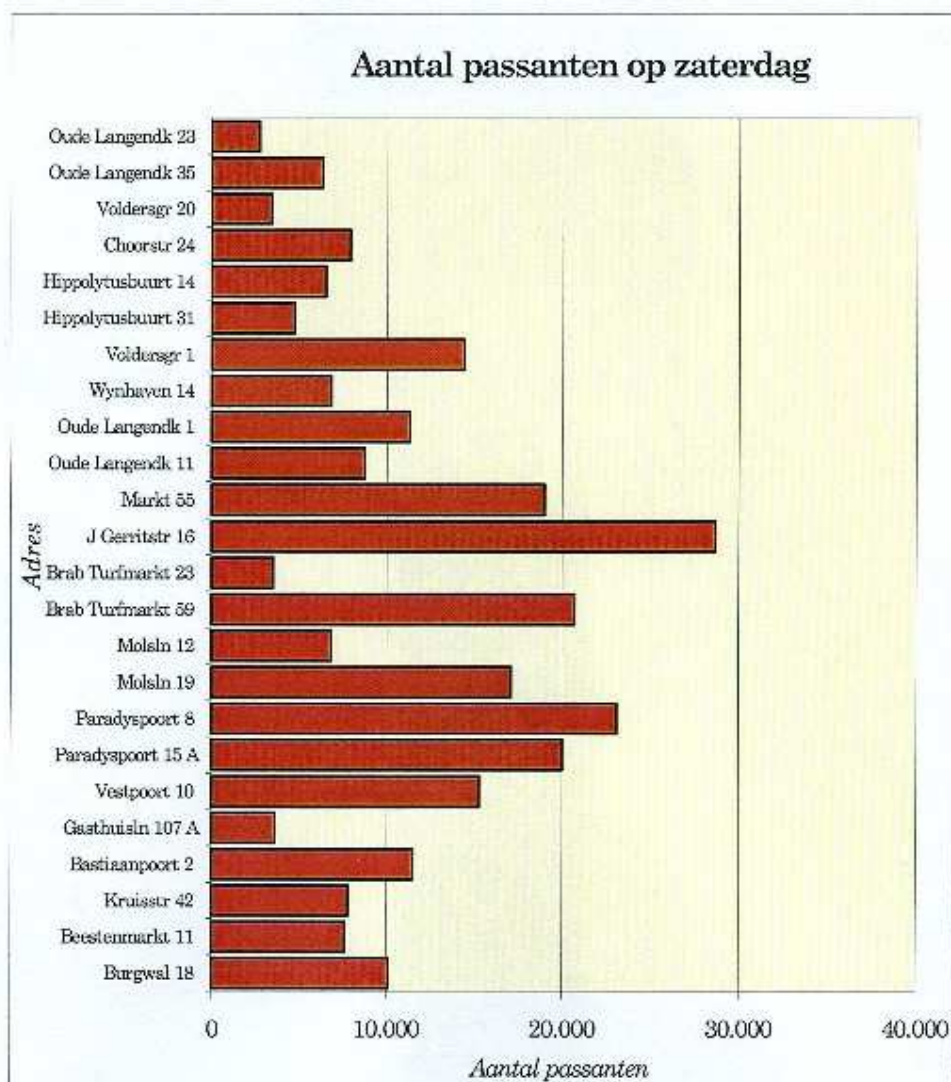
* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2000,2001,2002, 2003; DHV oktober 2005.

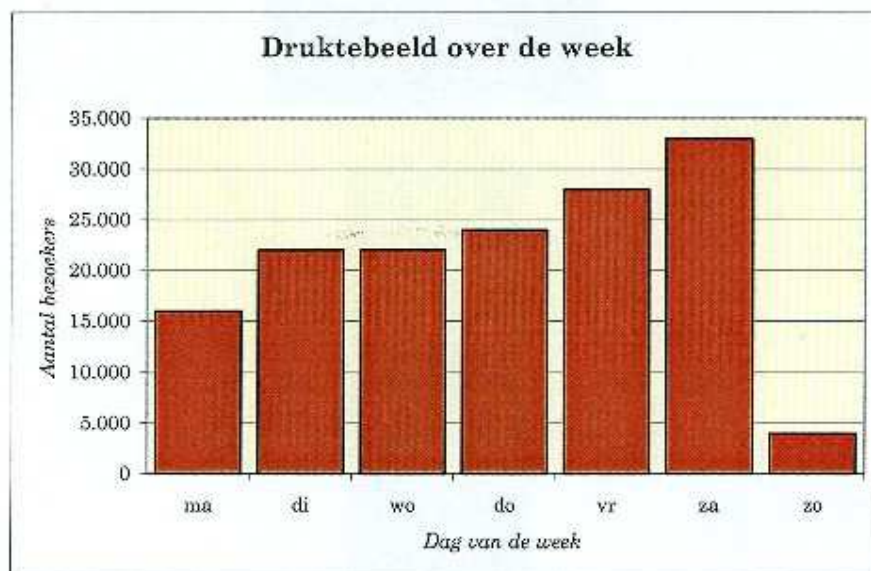
Tabel IV.2 Keuze vervoer bezoekers binnenstad Delft naar herkomst*, in %, 2000 – 2005

Herkomstgebied	Delft					Eerste ring					Elders Nederland				
	2000	2001	2002	2003	2005	2000	2001	2002	2003	2005	2000	2001	2002	2003	2005
Te voet	58%	50%	55%	52%	39%	3%	5%	1%	3%	5%	4%	3%	1%	5%	3%
Fiets	26%	25%	26%	3%	37%	21%	18%	33%	31%	49%	7%	4%	3%	4%	15%
Bromfiets	-	2%	-	3%	2%	1%	1%	1%	4%	1%	-	-	-	-	-
Auto	9%	15%	7%	10%	12%	63%	59%	53%	55%	43%	57%	58%	65%	52%	53%
Auto+Delftpendel	-	-	-	-	-	-	-	3%	-	nb	-	-	1%	1%	-
Motor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	nb	2%	-	-	-	-
Bus	4%	4%	9%	4%	5%	6%	2%	5%	5%	2%	3%	1%	5%	3%	4%
Tram	2%	2%	2%	1%	4%	5%	3%	5%	2%	-	4%	4%	2%	10%	7%
Trein	1%	-	-	-	-	1%	2%	-	-	-	21%	28%	23%	24%	16%
Anders	-	1%	-	-	1%	-	3%	-	-	-	1%	3%	-	-	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Buitenland					Totaal									
	2000	2001	2002	2003	2005	2000	2001	2002	2003	2005					
Te voet	4%	-	-	8%	38%	43%	38%	41%	39%	29%					
Fiets	9%	8%	-	1%	12%	22%	21%	22%	25%	34%					
Bromfiets	-	-	-	-	-	-	3%	-	2%	2%					
Auto	37%	74%	41%	74%	25%	22%	27%	21%	22%	22%					
Auto+Delftpendel	-	-	-	-	-	-	-	1%	-	-					
Motor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Bus	13%	-	31%	-	-	4%	3%	8%	4%	5%					
Tram	9%	4%	-	17%	12%	3%	2%	2%	3%	4%					
Trein	28%	13%	28%	-	13%	5%	5%	5%	5%	3%					
Anders	-	-	-	-	-	-	2%	-	-	1%					
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%					

* bron: Bezoekersonderzoek Delft, BRO, november 2000, 2001, 2002 en 2003; DHV oktober 2005

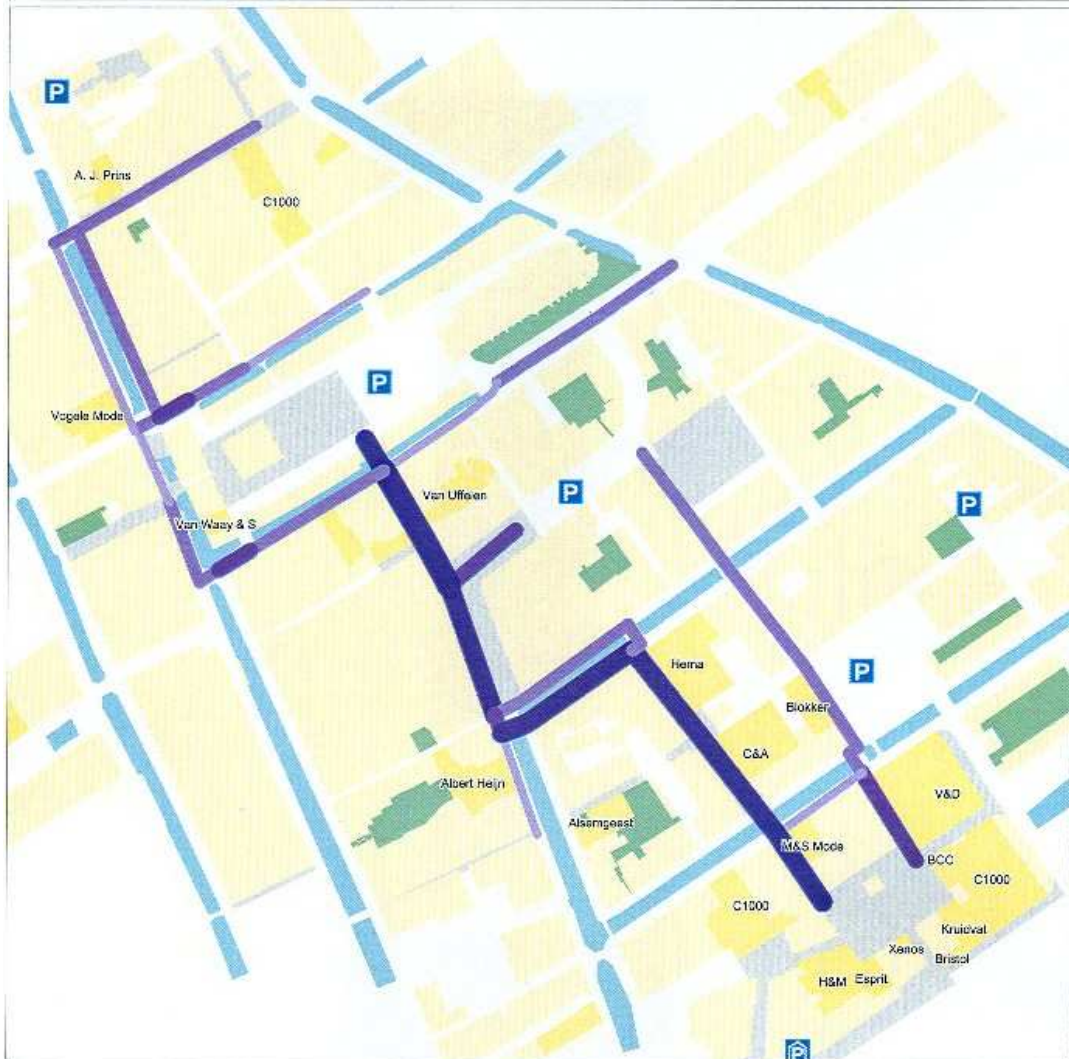
BIJLAGE 5 PASSANTENTELLING DELFT-CENTRUM 2005 – LOCATUS

De bezoekersaantallen per dag zijn herleid uit het aantal passanten dat bij de vier drukste punten in het winkelgebied is geregistreerd, de aantallen zijn daarom indicatief. Het geschatte aantal weekbezoekers van het hele winkelgebied (inclusief het gemiddelde van de koopzondagen) bedraagt 148.600.

Drukbeeld Delft - centrum

Locatus, oktober 2005

BIJLAGE 6: ENQUETE

Bezoekersenquête binnenstad Delft

Monitor 2005

Naam enquêteur:						WEIGERAARS:					
1	Vrijdag 7 oktober			2	Zaterdag 8 oktober						
Tijd van interviewen	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Enquêtepunt	1	2	3	4	5	6	7	8			

Introductie: Goede(n)morgen/middag/avond. Mijn naam is ... (van AMA uit Almere). Wij zijn bezig met een onderzoek naar de Delftse binnenstad namens de gemeente Delft. Mag ik u een aantal vragen stellen?

- Wat is uw woonplaats: En wat is daarvan de postcode: (CIJF + LETT)
- Wat is de belangrijkste reden waarom u vandaag in de Delftse binnenstad bent? (*max. 2 antwoorden*)

	Reden 1	Reden 2
boodschappen doen (dagelijkse art.)	1	1
winkelen algemeen (niet-dag. art.)	2	2
bezoek horeca	3	3
bezoek familie/vrienden	4	4
toeristisch/recreatief bezoek ('zomaar' dagje uit)	5	5
bezoek markt	6	6
in verband met werk/zaken	7	7
ik woon hier	8	8
bibliotheek	9	9
dienstverlening (bank, postkantoor, reisbureau, kapper e.d.)	10	10
onderwijs/cursus	11	11
wijkenmarkt	12	12
cultureel (bioscoop, museum e.d.) en wel:	13	13
anders, namelijk:	14	14

- Hoe of met welk (hoofd-)vervoermiddel bent u naar de Delftse binnenstad gekomen?

1: Te voet	3: Bromfiets	5: Motor	7: Tram	9: Anders, nl.....
2: Fiets	4: Auto	6: Bus	8: Trein	.

- Indien u met de **auto** bent, waar heeft u deze geparkeerd? (**anders door met vraag 7**)
1: Parkeergarage 2: Betaalde plaats elders 3: Gratis plaats elders 4: Vergunningenplaats

- Kunt u op de kaart aangeven waar dat is? (**TOONKAART, 0=w.n.**)

Parkeerplaats nummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	0					

- Hoeveel minuten hebt u gezocht naar een geschikte parkeerplaats? [.....] minuten 99: weet niet / nvt

Enq: indien interviewpost in oude binnenstad, vraag in vr. 7 naar In de Veste/Zuidpoort,
indien interviewpost in In de Veste/Zuidpoort, vraag in vr. 7 naar oude binnenstad (toon evt. kaart)

- Bent u vandaag in de oude binnenstad geweest of gaat u deze nog bezoeken?
 - Bent u vandaag in het gebied In de Veste/Zuidpoort geweest of gaat u dit nog bezoeken?

	heeft bezocht	gaat nog bezoeken	heeft niet bezocht en gaat niet bezoeken
Oude binnenstad	1	2	3
In de Veste/ Zuidpoort	1	2	3

8. Bezoekt u sinds de opening van het winkelgebied Zuidpoort de oude binnenstad meer, evenveel of minder dan voor de opening? (in maart 2005)
1: meer 2: evenveel 3: minder 4: weet niet
9. Hoe lang bedroeg naar schatting uw bezoekduur aan de Delftse binnenstad (oude deel én In de Veste/Zuidpoort) tot nu toe? [.....] Aantal minuten
10. Heeft u of één van uw gezinsleden tijdens dit bezoek iets in een **winkel** in de binnenstad (oude deel én In de Veste/Zuidpoort) gekocht?

1	Nee	2	Ja, name- lijik:		
a.	Dagelijkse artikelen (supermarkt, speciaalzaak, drogist)	€			(totaal bedrag in hele euro's)
b.	Niet-dagelijkse artikelen (= overig, o.a. kleding, schoenen, cadeaus)	€			(totaal bedrag in hele euro's)

11. Overige bestedingen in de binnenstad

a.	Heeft u vandaag iets uitgegeven in de horeca ?	2	Nee	1	Ja	€	(totaal in hele euro's)
b.	Heeft u vandaag iets uitgegeven bij een toeristische of culturele voorziening ?	2	Nee	1	Ja	€	(totaal in hele euro's)
Alleen op Zaterdag:							
c.	Heeft u vandaag iets uitgegeven op de markt ?	2	Nee	1	Ja	€	(totaal in hele euro's)

12. Sinds 2003 zijn parkeerplaatsen op straat vooral rond de Markt verdwenen en is de parkeergarage Zuidpoort geopend. Ervaart u deze veranderingen als een verbetering, als even goed, of als een verslechtering ten opzichte van de situatie daarvoor?

1: verbetering 2: even goed 3: verslechtering 4: weet niet/geen mening

13. Hoe beoordeelt u de volgende verkeersaspecten voor de Delftse binnenstad met een rapportcijfer van 1 t/m 10 (waarvan 1 = zeer slecht, 10 = uitmuntend, 0 = weet niet, nvt)

		cijfer			cijfer
a.	De bereikbaarheid per auto		f.	Indien nu in parkeergarage Kwaliteit van de nu gebruikte parkeergarage	
b.	De bereikbaarheid per bromfiets		g.	Kwaliteit van de overige parkeerplaatsen	
c.	De bereikbaarheid per openbaar vervoer		h.	Indien per auto Vindbaarheid van de nu gebruikte parkeerplek	
d.	Het aantal parkeerplaatsen (auto)		i.	Kwaliteit stallingsplaatsen (fiets)	
e.	Hoogte parkeertarieven		j.	Aantal stallingsplaatsen (fiets)	

14. Hoe beoordeelt u de volgende aspecten apart voor de oude binnenstad en het gebied In de Veste/Zuidpoort, met een rapportcijfer van 1 t/m 10? (waarvan 1 = zeer slecht, 10 = uitmuntend, 0 = weet niet, nvt)

		Cijfer oude binnenstad	Cijfer In de Veste/Zuidpoort
a.	Netheid/ schoon zijn		
b.	Sfeer/ gezelligheid		
c.	Inrichting van straten en pleinen (zoals verlichting, bestrating en groen)		
d.	Het aanbod aan winkels		
e.	Het aanbod aan horeca		
f.	Algemeen oordeel		

16. Wat is uw leeftijd? [.....] jaar

BEDANKT VOOR UW MEDEWERKING!!

Geslacht respondent	1: Man	2: Vrouw
Groeps-grootte	Mannen ≥ 16 jaar	Vrouwen ≥ 16 jaar
		Kinderen tot 16 jaar

